د ســـرو زرو کرښې

راټولونه او ژباړه: انـــدیال ســـاپی

کال ۲۰۱۷م

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کـــتاب ځانګړني

****

د کتاب نوم: د ســرو زرو کــرښې
راټولونه او ژباړه : انـــديال ساپی
کمپوز   :   ژباړن
چاپ کال : ناچاپ
چاپ شمیر: ۰۰
خپرندوی: ریــــان ټولګټې اســـلامی کتابتــون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ســـريـــــزه

د ســـرو زرو کـــربښې هغه نقل شوې ټولګټې ويناوې، لنډې او تأثير ناکې کلمې دي چې په يوه کلکه رايه او سمه پرېکړه مشتملې دي، چې د تجربې، زيرکتيا کارونو د پوهاوی او جريانه زېږدېدلې دي.

د پند، حکمت اوغوره ويناوې په غالبه توګه له عقلمند او پوهه انسان څخه صادرېږي چې تجربو زيرک کړی وي او د مېړانې نښه يې پرې لګولې وي.

حکمتونه او غوره ويناوې په بشري نفسونو غښتلی تأثير لري ، انسان فضيلت او غوره والي ته هڅوي او د هغه نښې ورته ښکاره کوي ، د هغې ترلاسه کولو ته يې رابولي او په خپلولو کې يې ورسره مرسته کوي.

دا ځکه چې غوره ويناوې د عقل زېږنده، د تجربې ثمره او د فکر نچوړ دی.

مونږ ته د صحابو، تابعينو، علماوو،دين د امامانو او مخکنيو پوهانو څخه ډېرې ټولګټې ويناوې او ګټور وصيتونه راپاتی دي چې د ټولنې په اصلاح، سمون، هوساينه، سرلوړی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د چارو په بریالیتوب کې له مونږ سره مرسته کوي، او راته د یو روښانه او روڼ راتلونکی په لور د مشال په څیر لار ښايي، چې د ټولو راټولول ناشونی کار دی خو مونږ هڅه کوو ترڅو پدې ټولګه کې ترې د خپل توان په اندزه ځینې نمونې ذکر کړو.

په پای کې د الله جل جلاله څخه سوال کوم چې دغه کوچنی عمل د لیکوال او لوستونکو د ثواب سبب وګرځوي.

انــــدیال ســــاپی

اسلامي پوهنتون مدینه منوره

۲۰۱۸/۳/۳۰م

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلی پټی چارې مو اصلاح کړئ:

امام ابن القیـم - رحمـه الله- وایې :

•څوک چې خپلی پټی کړنې سمی کړي، الله تعالی به یې ښکاره چارې سمی کړي.

•څوک چې د خپل ځان او خپل رب ترمنځ اصلاح وکړي الله جل جلاله به دده او خلکو ترمنځ اصلاح وکړي.

•څوک چې د اخرت لپاره عمل وکړي الله جل جلاله به یې ددنیا اړتیاوې پوره کړي.

****

ستره جفا:

ابن حبان رحمه الله وایې:

" له دوستی وروسته دښمنی ستره جفا او تیروتنه ده، عقلمند ته یې کول ندې پکار، که چیرته وخت مو د هغی سپریدولو ته اړ کړي نو د سولی لپاره لار پریږدئ".

روضة العقلاء(١٠٢).

****

مسافر څوک دی؟

ترکماني الحنفي رحمه الله وایې:« مسافری او ناشناوالی له کورنی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد څخه لریوالی او له یو ځای څخه بل ځای ته سفر کول ندې، بلکې مسافر هغه څوک دی چې په قران او سنت عمل کوي او داسې څوک نه مومی چې پدې لاره کې ورسره مرسته وکړي، د خلکو ترمنځ ناشنا وي خو الله جل جلاله او د هغه رسول ته نږدي وي».

اللمع في البدع والحواث (٥٨٤).

****

د جومات پابند اوسئ:

سلمان فارسي أَبو الدَّرْداء ته ولیکلِ، رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا:

ای وروره!

دجومات پابند اوسه، یقینا ما له رَسُولَ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم څخه اوریدلی دی چې فرمایل يې: "جومات د هر تقواداره او پرهیزگاره کور دی".

بزارروایت کړی (٢٥٤٩)، وگوره " السلسة الصحیحة" للألباني (٧١٦).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اخلاقو ارزښت:

که په عبادت کې دی کمی هر څومره وي، خو په اخلاقو کې کمی مه کوه، شاید اخلاق دی لوړو جنتونو ته د ننوتلو کیلی شي.

****

بد ورور:

ابن حبان رحمه الله وايې:

وروړنه د سختی او اړتیا په وخت پیژندل کیږي، ځکه په راحت کې خو ټول خلک دوستان وي، بدترین وروړنه هغه دی چې د تکلیف او ضرورت په وخت کې خپل ورور ذلیله او رسوا کوي.

روضة العقلاء (۲۲۱).

****

کیسه:

د والدینو سره نیکی او چلند هغه کیسه ده چې ته یې لیکونکي یې، او بچیان به دی له تا وروسته نورو ته نقلوي، نو د کیسی لیکل دی په سمه توګه وکړه.

****

د الفاظو سم انتخاب:

که چیرته ووایې: چې نیمه ټولنه بده او ناکامه ده نو ټول په غوسه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو كه ووايې: چې نيمه ټولنه بريالى ده نو ټول دى وياړي.
داوړه جملې يوه معنى لري،
خبرې دى په سمه توگه انتخاب كړه تر څو پيغام دى تر نورو ورسي.
****

درب او بنده ترمنځ يې اړيكه:

د مسلمان لپاره دوه پردى دي:

- لومړى: دده او د رب ترمنځ.
- دوهمه: دده او دخلكو ترمنځ.

څوک چې هغه پرده ماته كړى چې دده او د رب ترمنځ ده، الله جل جلاله به هغه پرده ليرى كړي چې دده او د خلكو ترمنځ ده.
****

د ليدو مخكى مو رب راضى كړئ:

د مؤمن لپار رب شته چې ورسره مخامخ كيږي به، او كور دى چې په كې اوسيږى به، نو ده ته پكار دى چې خپل رب له ليدو مخكې راضى كړي، او خپل كور له ورتلو مخ كې ودان كړي.
****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وخت ضائع کول له مرگ ډیر زیان لري:

د وخت ضایع گول له مرگ څخه زیات سخت دی، ځکه وخت ضائع کول دی د الله تعالی او د اخرت څخه جلا کوی او مرگ ددنیا او دنیا د خلکو جلا کوي.

****

ددنیا ارزښت:

دنیا له پیل څخه تر پای د یوساعت په غم نه ارزی ، نو بیا د ټول عمر غم کول څنگه دی

****

خوښ او ناخوښه:

د نن ورځې خوښ شیان سبا ته ناخوښه او تکلیف وي، او د نن ورځې ناخوښه شیان سبا ته راحت او خوښ وي.

****

ددنیا ستره بریا:

په دنیا کې ستره بریا دا ده چې خپل ځان هر وخت په هغه څه مشغول کړئ چې دهغه لپاره مناسب او په اخرت کې ورته گټه لري.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

عقلمندی:

څرنگه عقلمند دی هغه څوک چې جنت د یو ساعت په شهوت پلوري

****

د الله جلا جلاله عظمت:

د چا په زړه کې چې د الله تعالی لویې او عظمت وی ترڅو د هغه نافرمانی ونه کړي، الله جل جلاله به یې د خلکو په زړنوکې عزتمند کړي تر څو یې ذلیله نه کړي.

****

دری شیان د اخرت د ثواب پرته په دنیا کې هم گټه لري:

- حج کول بیوزلی او غربت ختموي.
- صدقه کول د مصیبت مخه نیسي.
- نیکی او ښیگړه کول عمر زیتوي.

****

دری شیان بیرته نه راستنیږي:

- خبره چې له خولی ووځي.
- غشی چې له لیندۍ ووځي.
- او وخت چې تیر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

ځلور شیان مو ځلورو ته رسوي:

- چوپتیا مو سلامتیا ته رسوي.
- نیکی او ښیګړه مو عزت ته رسوي.
- سخا مو سرلوړی ته رسوي.
- شکر ویستل مو د نعمتونو زیاتوالی ته رسوي.

****

دقدرت شکرانه:

کله چې په دښمن برلاسی شوئ، نو هغه ته ښښنه د خپل برلاسیتوت شکرانه وګرځوه.

****

ریښتنی ویاړ:

دا ویاړ ندی چې ځواکمن راوپرځوي، بلکی ویاړ دا دې چې له کمزوری سره انصاف وکړئ.

****

د عقل ارزښت:

هر څه چې ډیر شي ارزښت کموي، بې له عقله چې څومره ډیریږی هغومره يې ارزښت لوړیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسان خبرې هغه د عقل د لوړوالی استازيتوب کوي.

****

د نفس درملنه:

د خپل نفس او اروا درملنه وکړه، له ځان نه ټيټو خلکو ته وګوره ترڅو درد او لويي دی له منځه ولاړه شي.

****

مشکلات مو بايد اړيکو دپريکون لامل نشی:

کله چې مو نوکان لويږی بايد نوکان پريکړو نه خپلی ګوتی، کله چې مو مشکلات زياتيږی بايد خپلی ستونزي او مشکلات ختم کړو نه خپلی اړيکې.

****

دخلکو په اړه هغه څه مه وايه چې د ځان په اړه يې ويل بد ګڼی.

****

د مينی لوړه بيلګه:

چا سره چې ستا د اخرت غم نوی نو ستا غم ورسره هم نشته

((إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحۡمٰنِ))[سُورَةُ مَريَم : ٤٥]

زه ويريږم چي ته به د الله جل جلاله په عذاب اخته شي.

ريښتنی مينه دا ده چې تا سره د هغه چا په الهی عذاب د اخته کيدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويره وی چې ته ورسره مينه لري.

****

گناهونه پرېښودل د ذهني پياوړتيا لامل گرځي:

له إمام مالك څخه وپوښتل شو حافظې د پياوړتيا لپاره څه شی گټور دی؟!

هغه ځواب ورکړ: که کوم شی ورته گټه رسوی نو هغه دگناهونو پرېښودل دی.

الجامع للخطيب البغدادی (285/2).

****

لوځوالی:

ډير هغه شيان چې الله جل جلاله په دنيا کې حرام کړی،

په اخرت کې يې روا گرځولی،

لکه شراب او همداسې نور ...

پرته له لوځوالی او بربنډتوب څخه چې الله تعالی په دنيا او اخرت دواړو کې حرام کړی،

بلکې زياته پرده کول د الهی نعمتونوڅخه دی،

الله جلاله فرمايي:

((إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته خو تا ته دا هوساینې شته چې نه وږی او نه لوږ اوسېږې،
د بچیانو او فامیل غړو ته مو د جامو غوره انتخاب وکړئ، دتنگو
او لوڅو کالیو لیری اوسئ،
ځکه فامیل مو ستاسی رعیت دی او له تاسی څخه به دالله جل
جلاله په وړاندې دخپل رعیت پوښتنه کولای شی.
****

ریا څخه د ځان ژغورولو په موخه خپلی نیکې پټول:

أبي حازم المديني ويلې دی:
خپلی نیکې داسی پټی کړه لکه څرنگه چې خپل گناهونه پټوي.
سیر اعلام النبلاء (٦/١٠٠).
****

ښه سوچ ورته وکړه:

خوښه دی چې هر چیری تښتی خو
((إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلرُّجْعَىٰٓ)).
هرو مرو همدا ستا د رب په لوري ورگرځېدل دي.
خوښه ده چې هر عمل کوی خو ستا عمل نامه
((لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحْصَىٰهَا)).
هیڅ وړوکی، غټ حرکت داسي ندی پاته چې پده کښې درج شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وي.
نن درخخه منل كيږى
((مِثْقَالَ ذَرَّةٍ))
ذره قدري نېكي.
خو سبا ته درخخه نه منل كيږى
((مِّلْءُ الأَرْضِ ذَهَبًا)).
دا ټوله ځمكه له سرو زرو ډكه جريمه هم وركړي،
الله تعالى فرمايي:
((أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ)).
ايا تاسي انګېرلې وه چي موږ بابېزه پيدا كړي ياست او زموږ لوري ته ستاسي هيڅكله راګرځېدل نشته؟"

****

ريښتنې مړ څوک دى:

إمام ابن الجوزي -رحمه الله- ويلې دى :
" هغه څوک مړ نه دى چې له بدن څخه يې روح جلا شى ،
بلكى مړ هغه څوک دى چې په ځان د الله تعالى حقوق نه پيژنى !".
التذكرة(ص١٨).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپلی گناه ویریدل د ایمان نښه ده!

ابن مسعود -رضي الله عنه- وايې:

"مؤمن به خپله گناه داسی وینې، لکه چې دا دیوی غتې گټې(تږې)لاندې وی او ویریږی چې هغه پری را ونه غورځیږی، او کافر به خپله گناه داسی وینې لکه مچ چې يې د پوزی تر څنگ تیر شی"

****

تیر وخت:

ابن القیم رحمه الله- ویلې دی:

" د تیر وخت په پښیمانی ځان مشغولول د حاضر وخت بربادول دی ".

مدارج السالکین (٣ / ٥٠).

****

دردونکي حقیقت:

یو وايې:

نیکه ته مې وویل: ولې خپلی پیسی په قران کې پټوئ؟

هغه وویل: زه پوهیږم چې تاسو يې نه خلاصوی.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفکر وړ ده:

په یوه لیری پرته سیمه کې می سل کلن بوډا ولید،

تري ومي پوښتل:چې په دومره بوډاتوب کې دی د روغتیا او چټک کار راز څه دی؟

نو ویې ویل: کینه می پریښوده، صحت راته سلامت پاتی شو.

****

دردونکی حقیقت:

که چیرته مونږ پوهیدلی،

چې په غیاب کې زمونږ اړه څه ویل کیږی، نو د ډیرو خلکو په مخکی به مو موسکا نوی کړی.

****

په زړه پوری ده:

مناسب وخت د راتلو انتظار مه باسه، ښایي هیڅ کله رانشی، بلکی د ترکاڼ په څیر کار وکړه، ترکاڼ د میخ ټکوهلو لپاره خالی ځای نه گوری ، بلکی هغی د ایښودنی لپاره ځای ټاکی او په ټک وهلو سره میخ ډیر په سختۍ خپله لار څیروی،

خپلی غوښتنې وپیژنه او په کلک هوډ ورته لار څیری کړه،

ځکه مترده او حیران شخص هیڅ کړنه نشي ترسره کولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

تريخ حقيقت:

له يو حكيم څخه وپوښتل شو:

چې دا اسمان ولې دومره صاف وی؟

هغه موسكی شو او په ځواب كې وويل: ځكه هلته انسانان نه اوسيږی.

****

هڅه وكړئ:

چې ځانته وفادره دوست پيدا كړئ.

ځينې سلفو ويلې دی:"ستره توښه وفاداره ورور درلودل دی".

أداب الدين والدنيا (مخ١٦١).

****

هميشه مثبت اوسئ:

ځينې خلكو ژوند څخه د خوند او گټې اخستنې فرصت له لاسه وركړی،

منفی اړخو نو په ټينگار او له خپل حد څخه د هغی په لويولو روږدې شوي، سره له دی يې دژوند له مثبتو برخو ځان ناخبره ساتلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

دبدلون اهم لاملونه:

پنځه شيان که چيرته بدلون ومومی نو لامله يې انسان هم بدليږی:

- قناعتونه.
- پاملرنې.
- وړتياوې.
- اړيکې.
- رهبر او لارښود.

****

دپرديو کورونو پرده ساتل:

د خلکو کورونو ته ړانده ننوځئ او گونگې ترى راوځئ، هغوى د کورنيو چارو تفصيل او هلته اوريدلى خبرې په تاسو پورى هيڅ اړه نه لري.

****

دخپل ځان کمی پيژندل:

إمام الشاطبي د حمدون القصَّار رحمهم الله -نه نقلوي :

« څوک چې د سلفو ژوند ليک ته وگوري د سړيتوب له مرتبې څخه به دخپل ځان وروستوالې او کمی وپيژنی ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

كتاب الإعتصام(ص١٢٧).

****

دنورو ځارل پریږده:

- خپلې کړنې وځاره، دنورو دکړنو ځارل پریږده، ځکه د نورو نه ځارل نیمه راحت دي.
- د نورو په چارو کې تدخل مه کوه، د نورو په چارو کې عدم تدخل نیمه ادب دي.
- په ځنو حالتو کې چپ پاتی شه، ځکه چوپتیا نیمه حکمت دي.

****

دچا سپکاوې مه کوئ:

امام مناوي - رحمه الله - وايې:

" انسان لپاره مناسب دا ده چې د هیڅ چا سپکاوې ونه کړي، ښايي سپکیدونکی شخص پاک زړی، نیک عمله، او سپین نیته وي، الله جل جلاله د بندګانو سپکول، د پښیماني، ذلت او رسوايې سبب ګرځي".

فیض القدیر(380/5).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عبادت کې ده سنت طريقه معتبره ده:

امام البانی -رحمه الله- وايي:

"په عبادت کې ډيروالی معتبر ندی، بلکې معبتره دا ده چې عبادت دسنت په طريقه او له بدعت څخه ليرې وی".

ابن مسعود رضی الله عنه هم دی خبری ته اشاره کړی، فرمايې:" په سنت کې ميانه روی په بدعت کې له کوښښ څخه غوره ده".

السلسلة الصحيحة(5/14).

****

دخلکو رضايت:

حسن بصري-رحمه الله-وايې:

"ما چې کله خلک وليدل چې له خپل خالق څخه نه رضا کيږی، نو پدی پوهه شوم چې ددی په څير يې له مخلوق څخه هم نه رضا کيږی".

كذب المفتري(422).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور شيان درته بريا تضمينوی:

- تر ټولو زيات كار .
- تر ټولو زياته پوهه.
- تر ټولو زياتې اړيكې.
- تر ټولو ښه اخلاق.

****

درى شيان مه پرېږده چې ستا د ژوند پرېكړه وكړي:

- بدى خاطرې.
- خلک.
- مال

****

د دريو جملو په اړه ځان ناخبره كړه:

- ما اوريدلى.
- خلكو ويلې.
- خلک به وايې.

****

د خپل ځان په اړه درى شيان مه منه:

- نور درته قناعت دركړي چې ته له هغوى ټيټ يې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- خپله دا عقيده ولري چې ته له هغوی کم يي.
- په نورو باندې د لوړوالی په توان دی شک وکړي.

****

خلک او لمونځ:

علامه ابن القيم - رحمه الله- وايي:"خلک په لمانځه کې پنځو مرتبو ته ويشل کيږي:

لومړی: مرتبه:

هغه څوک دي چې د ځان سره ظلم کوي او د لمانځه په حق کې تفريط کوي، د لمانځه په وختونو، ارکانو، تاکلی مقدار او اوداسه کې کمی کوي.

(ده ته به سزا ورکول کيږي).

دويمه: مـــرتبه:

هغه څوک دی چې لمانځه د وختونو، ټاکلی مقدار،اوداسه او ظاهری ارکانو خيال ساتی، خو د وسوسو په په وړاندی يې د نفس مقاومت پاتی راغلی وي، په لمانځه کې د وسوسو او افکارو سره پاتی کيږي.

(له ده سره به حساب کيږی).

دريمه: مـــرتبه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک دی چې لمانځه د وختونو، ارکانو او تاکلی مقدار حفاظت او ساتنه کوي، نفس یې د وسوسو او افکارو په وړاندی مقاومت کوي، د دښمن سره په مبارزه بوخت وي ترڅو لمونځ تری غلا نه کړي.

(ښایي ده ته ښښنه وشي).

څلورمه: مــــرتبه:

هغه څوک دی چې لمانځه ته ودریږی، دهغه حقوق، ارکان،او تاکلی مقدار په سمه توگه ترسره کوي، زړه یې د لمانځه ارکانو او سمی کړنی ته متوجی وي ترڅو کوم شی تری ضایع نشي، بل کې ټول سوچ او فکر یې د لمانځه سموالی ،بشپړتیا او پوره والی ته وي، زړه یې په لمونځ او د الله جل جلاله په بندگی بوخت وي.

(ده ته به اجر او ثواب ورکول کیږي).

پنځمه: مــــرتبه:

هغه څوک دی چې لمانځه ته ودریږی د هغه حقوق، ارکان،او تاکلی مقدار په سمه توگه ترسره کوي، خو سره له دې یې خپل زړه د الله جل جلاله په وړاندی یخی وي، د زړه په سترگوهغه ته گوري او څارنه یې کوي، زړه یې د الله جل جلاله له مینې او لویې ډک وي، داسی وي گویا چې دا یې وینې او لیدنه یې کوي، ټولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسوسې او نفسى خاطرې د مينځه تللي وى او پرده يې د ده او الله جل جلاله ترمينځه اوچته شوي وي.

د ده او نورو د لمانځه په غوروالى او لويې كې دومره توپير وي لكه ځمكه او اسمان، دا په لمانځه كې د خپل رب په رضايت بوخت وى او خپلى سترگې پرى ويخوي.

(دا خپل رب ته نږدې دي).

****

زمونږ ټولنى دننى حالت دقيق انځور:

ابن مفلح الحنبلي رحمه الله وايې: "د خلكو ډير ناشنا حالت چې زما تر سترگو شو او ملاحظه مى كړ، هغه دا چې: زياتره يې د هيوادنو او ودانيو په ورانيدو چغى وهى ، دخپلوانو او خپلو مشرانو په مړينه ژاړى، د رزق په كمښت افسوس كوي، د وخت او خلكو بدى بيانوى، د ژوند سختې يادوى ، دنرخونو لوړوالى او د حاكمانو زياتى ذكر كوى، دوى د اسلام ړنگيدل، دجوماتونو شړيدل، د سنتو مړينه، د بدعاتو خپريدل، د گناهونو ترسره كيدل وليدل او وينى يې، خو مونږ يو هم ونه ليدو چې د خپل دين لپاره يې غږ پورته كړى وي، پخپل تقصير يې ژړلى وى، د خپل عمر په بې ځايه تيريدو پښيمانه شوى وى، زه ددى لپاره پرته ددين په اړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددوی لا پروايي، او د دوی په سترګو کې د دنیا له لوی او عظمت بل لامل نه وینم.

(الاداب الشرعية لابن مفلح ٣/٢٤٠).

****

نیکمرغی په دري شیانو کې ده:

- د الله جل جلاله حکمونه پرځای کول.
- په خپله برخه قناعت کول.
- د الله جل جلاله په پریکړه راضی کیدل.

****

وخت او شپې ورځې دی وړاندې دوه انتخابه ږدي:

- یا به د نورو لپاره قدوه ګرځي.
- او یا هم عبرت.

د ځان لپاره مناسب انتخاب وټاکه!.

****

دری خبرې باید د هر چا په ذهن کې ځای ولری:

- له مرګ څخه خلاصی نشته.
- په دنیا کې ارامی او راحت نشته.
- او د خلکو له خبرو سلامتیا نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

پوره بدله:

علامة ابن عثیمین رحمه الله وايي:

پدی پوهه شه که چیرته دی دخپل مسلمان ورور عیبونه خپاره او ښکاره کړل!

هرومرو به الله جل جلاله پر تا داسی څوک مسلط کړي، چې ستا عیبونه او نیمګړتیاوی خپری او څرګندی کړي.

تفسیر سورة الحجرات (١/٥٢).

****

علم او عمل:

علامه ابن القیم رحمه الله وايي:

- که چیرته علم پرته له عمله فایده لرلې، نو الله جل جلاله به اهل کتابو د علماوو بدی نه بیانوله.
- که چیرته عمل له اخلاص پرته ګټه لرلی، نو د منافقینو بد به نه ویل کیدل.

****

شخصیت لوړونه:

د خلکو خبرې د خاورو په څیر دی، که په هوا کې وانلوځی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د قدمونو لاندې کیږي.
سالم اوسه د خلکو ژبې نه چوپ کیږي.
****

شخصیت لوړونه:

ذره بین دی یو اړخ ته کړه....
د بې ارزښته کړنو لوړول د سترتیا پرته بله مانا نه لري،
هر څه ته مناسب اهمیت ورکړه که چیرې ورته له حده زیات ارزښت ورکړې د هغه سره چلند به درته ستونزمن شي.
****

اتفاق:

ابن عثیمین رحمه الله وايي:
" هر هغه څه چې د خلکو ترمنځ د کینې، جلاوالی، او دښمنی لامل ګرځي شریعت يې په کلکه ردوي، ځکه د اسلام سپیڅلي دین اساس د مسلمانانو ترمنځ په یووالی، محبت او دوستی بنا دي".
الشرح الممتع(143/8)
****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفکر وړ ده:

ایا زمونږ په ژوندیو تورسرو غیرت کول مهم ندی؟

ښځینه مړی د تدفین پر مهال یې محارم د قبر څنډو ته راټول شوی وی د مړی له ځای یې کړی تاو کړی وی ترڅو پردی کس ورنږدی نشی.

پرلپسی په لوړ غږ اواز کوی، جنازه پټه کړی قبر ته پرده وکړی.

دا ټولی کړنې پخپلی تور سری باندی دوی د غیرت څرگندونه کوي پداسی حال کې چې هغه په کفن کې مړه پرته وی.

خو په ژوندنی بیا د ډیرو کړنه ددی برعکس وی خپلو تورسرو ته د بې پردگی، مخ د لوڅوالی او هغه ناروا لباسونو د اغوستلو اجازه ورکوي چې هغوی بدن د اندامونو ښکارندوې کوی.

****

دردناک حقیقت:

مونږ هغه امت وو چې څه وخت مو گډې اوبزې څرولی،

د اسلام په راتلو سره مونږ داسې امت شو چې د امتونو مشرې او ساتنه مو پیل کړه،

خو کله چې مو اسلام ته شاه کړه د گډو په څیر مو نور امتونه څروی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

پرتله:

گټې له الماسو څخه ډيرى دراندى وي،

خو له الماسو سره هيڅ نه مساوى کيږي،

همدرانګه اشخاص هم،

سړيتوب او مقام يې بايد له منصب او رتبى قياس نشى بلکى په اخلاقو يې قياس شى.

****

په الله جل جلاله باورى اوسئ:

دګناه لپاره توبه شته،

د غم لپاره خوشحالى،

د تنګستيا لپاره راحت،

دسختى لپاره اسانى،

دبدبختى لپاره نيکبختى،

او د هر څه لپاره حل،

خو يوازى صبر وکړئ او په الله جل جلاله باورى اوسئ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهد رحمه الله وايي:

يقينا الله جل جلاله ديو چا د دينداری او نيک عملی له امله د هغه بچيان او لمسيان صالحه او نيک عمله کوي.

الحلية لأبو نعيم (285/3)

****

نورو ته احترام لرل:

نورو ته احترام او درناوې درلودل هغوي ته ستا د اړتيا په معنی ندې، بلکی دا ستا اخلاق دی که څه هم هغوي يې وړ نه دي.

ستا ارزښت ستا په اخلاقو پوری تړلی دی.

****

شخصيت لوړونه:

که په ژوند کې هر څه د لاسه ورکړي، خو په الله جل جلاله باندی خپل باور له لاسه مه ورکوئ

****

دوه شيان انسان نړوي:

- په تير وخت په اړه فکر کول.
- او دنورو په کړنو ځان مشغولول.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصیت لوړونه:

زما له ناوړه اخلاقو شکایت مه کوه!

بلکې ماته په خپل ځان کې وښایه، چې باید ښه اخلاق څرنګه وی.

****

الهي رښا:

د نورو په بدو کړنو او ویناوو راضی کیدل او پرې خوښی څرګندول هغې د کړنی په معنی دي.

الله جل جلاله فرمایې:((إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ)).

ژباړه: کله چې تاته منافقین راشي.

دغه وینا یواځی ابی ابن سلول کړی وه،

خو الله جل جلاله یې نسبت ټولو ته وکړ، ځکه دوي ټول پرې راضی ول!!

****

دوستی کله نړیږي:

د خلکو ترمنځ دوستی نه نړیږي،

مګر داچې کله یې ترمنځ ملامتیا زیاته شی، دروغ ډیر شی، پاملرنه او اهتمام کم شی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

تعصب:

باید تعصب یوائې د دلیل لپاره وی نه د خلکو د نظرونو لپاره

امام احمد بن حنبل رحمه الله وایې:

- **زما د مالک، شافعی، اوزعی او ثوری- رحمهم الله- تقلید مه کوئ، بلکی علم له هغه ځایه یې واخلئ چې هغوي تری اخستي دي.**
- **بیا وایې: د اوزعی راي، مالک راي، او ابو حنیفه- رحمهم الله- راي ټولې اراء او نظرونه دي، چې زما په وړاندې یو شان دی، بلکی حجت او دلیل یوائې په اثارو کې دی.**

صفة الصلاة للألباني •

****

له دریو ځان وساتئ:

- **دخوښی پر وخت له ژمنی.**
- **د غوسی پر وخت له ځوابه.**
- **او دغم پر وخت له پریکړی.**

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه کیسه خو د ژوند تګلاره ټاکی:

یو سړی عبد الملك بن مروان ته راغلی وویل:

زه دی له یو کاره خبروم هغه ورته وویل:

خبر می کړه خو دروغ به نه وایې، غیبت او منافقت به هم نه کوئ،

هغه وویل: بیا خو ماته بیرته د ستنیدو اجازه راکړه.

****

الهي ربنا:

هغه رب چې نیتونه او خاطرې ښاری، نو د کړنو او او ویناوو ښارل به یې ښرنګه وی!!

الله جل جلاله فرمایي:((وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ))[سُورَةُ الْمُلْك : 13]

ژباړه: که تاسي پټي خبري وکړئ او که په لوړغږ (د الله لپاره یو شان دي)؛ هغه خو آن د زړونو په حال باندي پوهیږي.

****

د نورو سره مو اخلاق او رویه سمه کړئ:

نیکه می راته وویل:

ای بچوړیه زړونو دترلاسه کولو او زړونو دماتولو ترمنځ یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باریکه تار دی چې هغی ته اسلوب وایې.

****

شخصیت لوړونه:

که غواړی چې زما شخصیت معلوم کړی نو له ما پوښتنه وکړه یا راسره ملتیا وکړه، که دا دی له وسه پوره نوی،
نو زما په اړه له چا پوښتنه مه کوه، ځکه زمونږ ټولنه له کینه گرو او نفاق اچوونکو ډکه ده.

****

وهم او حقیقت:

له وهمی او خیالی ماڼیو څخه د حقیقت جونگړه ډیره غوره ده

****

په اړه یې اندیښنه مه کوه :

که څوک تاته رد بد وایې ستا د رسوایې او زیان هڅه کوی، دا مانا نده چې ته یې د زړه په ترلاسه کولو کې پاتی راغلی یې بلکی تا یې له ناوړه څیری پرده پورته کړه.

****

نن سبا په زیاتو انسانانو دغه متل ښه تطبیقیږی چې وایې:

ټول عمر یې ورسره ښه وکړل یوه ورځ ورسره بد وکړل د عمر ښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې هيروي او د ورځې بد يادوي.

****

د زړه سلامتيا:

ابن القيم رحمه الله زړه د سلامتيا په اړه وايي:

د زړه سالمتيا تر هغې نه بشپړيږي تر څو چې له پنځو شيانو سالم پاتې نشي:

- له شرک څخه چې توحيد ماتوي،
- بدعت چې د سنت خلاف کوي،
- شهوت چې د الهي امر مخالفت ته دې رابلي،
- غفلت چې د ذکر سره تضاد لري،
- خواهش چې د اخلاص سره ټکر لري.

الجواب الکافی(١٢٦).

****

ابن القيم رحمه الله وايي:«

زړه دې په درې ځايونو کې گوره:

- قران کريم د اوريدلو په وخت کې
- د ذکر په مجلسونو کې.
- د ځانلوالی عبادت په وختونو کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که پدې ځایونو کې دی ونه موند نو دالله تعالی نه سوال وکړه چې د زړه لورېينه درباندې وکړي، ځکه ته زړه نه لري».

****

دا کار کول په ډېرو سخت وي:

مُوَرِّقٍ الْعِجْلِيِّ -رحمه الله-وايي :هغه څه چې زه يې دلسو کلونو راهيسی د کولو په هڅه کې يم خو تر اوسه پورې پرې نه يم توانيدلای،

(المعلى بن زياد) تری وپوښتل دا کوم کار دی أبا المعتمر ؟

هغه وويل : د بې ځايه خبرو چوپ پاتی کيدل ".

طبقات ابن سعد (7/ 213).

****

شخصيت لوړونه:

هر شخص د خپل فکر او پاملرنی له زاويي د نورو کړني څاری،

- دچا غيبت مه کوئ.
- دچا سپکاوی مه کوئ
- په چا ظلم مه کوئ
- او مه دچا په نيتونو او خاطرو کې ننوځئ

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دردونکی حقیقت:

که په اوس وخت کې درته فرضا دا ژمینه مساعده شی، چې دخپل ځان په اړه پشی شاه کیدونکی خبرې واوری،

نو له هغی چا به درته سخته صدمه ورسی چې مخامخ درته خندا کوي.

****

د وخت ارزښت:

لومړي: وخت د اسلامې تاریخ پاڼو کې:

(1) ابوبکر رضي الله عنه وايې:«الله تعالی لپاره د ورځی خپل عمل دی چې د شپی نه قبلوی او د شپی خپل عمل دی چې د ورځی نه قبلوی».

(2) عبد الله بن مسعود رضي الله عنه وايې:« په هیڅ څه دومره نه پښیمانه شوی بې له هغه ورځی چې لمر یې پریوځی، عمر می کم شي او عمل می زیات نشي».

(3) عمر بن عبد العزیز رحمه الله وايې:« شپه او ورځ په تا کې کار کوي(ژوند دی کموي)، ته په هغی کې نیک عمل وکړه».

(4) حسن بصري رحمه الله وايې:« ای بنی ادمه! یقینا ستا عمر څو ورځې دی، کله چې ورځ تیریږی ستا د ژوند یوه برخه هم له منځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځي».

(5) ځینو ویلې:«ما داسې خلک لیدلی ول چې له درهم او دینارو څخه به یې زیات د خپل وخت ساتنه کوله».

(7) أبو العلاء المعري رحمه الله وایې:« دري شیان نه راستنیږي: وخت، ښایست او ځوانۍ».

(8) یحیی بن هبیره رحمه الله وایې« وخت هغه سرمایه ده چې باید ساتنی ته یې پاملرنه وشي خو زه وینم چې له تاسی څخه ډیر په اسانی ضایع کیږي».

(9) ځینې حکیمانو ویلې:« څوک چې یوه ورځ بې لدې تیره کړی چې کوم حق ونه سپاري، کوم فرض اداء نه کړي، کوم د خیر کار ترسره نه کړي او کوم علم حاصل نه کړي نو ده د خپلې ورځی نافرمانی وکړه او له ځان سره یې زیاتی وکړه».

(10) د وخت په اړه مأثوری ویناوې:

- د وخت ضائع کول د بدبختۍ نښه ده.

وخت سره زر دی.

- وخت د توری په څیر دي، که ته یې پری نه کړي تا پری کوي.
- د نن کار سبا ته مه پریږده».

(c) ketabton.com: The Digital Library

(11) ابن الجوزی - رحمه الله- د وخت په اړه وايي:« انسان ته پکار دی چې د زمانی ارزښت او د وخت قدر وپيژنی، د الله له اطاعت پرته يوه شيبه هم ضايع نه کړي، په لومړيتوب سره په کې غوره کړنه او وينا وړاندې کړي، بايد د نيکی په کارونو کې يې نيت سست نوی تر څو بدن يې له کولو څخه عاجزه نشي، يقينا سلفو به د خپل وخت له هرې شيبې ګټه اخستله، له عامر بن عبد القيس څخه نقل دي، يو سړی ورته وويل: ماته څه ووايه، هغه ورته وويل: لمر راونيسه».

دويم: وخت د غربی پوهانو له نظره:

(1)« فوضی هله عامه شي کله چې مونږ وخت تصادف ته پريږدو» فکتور هوجو.

(2) ايا په ريښتنې د ژوند سره مينه لري؟ که داسې وی نو وخت بې ځايه مه تيروه ځکه وخت د ژوند اصل او جوهر دي» فرانکلين.

(3) په ښه توګه د وخت حفاظت او ساتنه وکړه، ويې څاره، دغه کړنه د هر ساعت او دقيقه سره وکړه، ځکه وخت دی له ګوتو څخه داسې وځي لکه خوی مار، د خپل وخت هرې دقيقی ته د ارزښتناک او سپيڅلې شی په نظر وګوره، هغی ته اهميت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرګندتيا او اهتمام ورکړه» ثومان مان.

(4) هغه ستونزه چې زمونږ په نفسونو کې پټه ده، دا ستونزه نده چې مونږ وخت نلرو، بلکې ستونزه له وخت څخه په ښه شکل د ګټې اخستنې په کيفيت کې ده، د وخت- د مال برعکس- جمع او ذخيره کول ناشونې دی، ځکه مونږ يې په مصرف مجبوره يو، لکه په يوه دقيقه کې د 60 ثانيو د سرعت په څير، که زمونږ خوښه وي او کنه، خو داسې ښکارې چې وخت د ارزښت پوهی ته کم پام شوي، او دهغې په ناسمه توګه مصرف ته زيات» د.ر.أ ماکينزي.

(5) مونږ نشو کولای چې د دقيقو ستن کنترول کړو، نو بيا ستونزه د ساعت په اداره کولو کې نده، بلکې په مونږ کې ده چې ځانونه څنګه د ساعت موافق عيارکړو»د.ر.أ ماکينزي.

****

د علم په خپرولو کې سستی مه کوئ:

- ابن المبارك رحمه الله وايې :

« له پيغمبری څخه وروسته له علم نشرولو او خوررولو بله غوره درجه نه پيژنم ».

تهذيب الكمال (١٦/٢٠).

(c) ketabton.com: The Digital Library

- امام ابن القیم رحمه الله وايې:

« په علم سخا او د هغی خپرول د سخا له لوړو مرتبو څخه دی، په علم سخا کول د مال له سخا بهتر دی، ځکه علم له مال څخه غوره او ارزښتناک دی ».

مدارج السالکین (٢/٢٨١).

- ابن الجوزي رحمه الله وايې:

« که څوک خوښه گڼی چې له مرگ څخه وروسته يې نيک عمل پری نشی نو علم دی خپور کړی ».

التذکرة (٥٥).

****

عمل او وينا مو سر يو کړئ

زبيد اليامی رحمه الله وايې:

د ابن مسعود رضی الله عنه خبری شل کاله چوپ پاتی کړم او هغه دا: " د چا وينا چې له عمل سراه برابره نوی هغه خپل ځان رټی".

****

گټوره فائده او قيمتی وينا:

سري السقطي وايې:

د شبهاتو په پريښودولو نشي توانيدلای مگر هغه څوک چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهوات پرېږدي.

الطيوريات(59/1)

****

شخصيت لوړونه:

چا چې دی درناوی وکړ ته يې هم درناوی وکړه،
چا چې سپک وګڼلی، د هغه نه په لرېوالی د ځان درناوی وکړه.

****

د قناعت عينکې:

قناعت هغه عينکې دی چې په سترګو يې کړې، نو ژوند درته ښکلی ښکاري،
خو که د سترګو دی لرې کړي نو سترګی دی بيا په هيڅ شی نه مړيږي.

****

بدګمانی:

بکر المزنی رحمه الله وايې:
" له هغه خبرو ځان وساته که په کې په سمه وي نو ثواب نه درسي او که په کې خطا وي نو ګناهنګاريږي، چې هغه پخپل مسلمان ورور بد ګمانی کول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رواه ابن سعد في الطبقات(7/157)

****

دفکر وړ ده:

پخپلو جیبونو کې د صدقې پر وخت تر ټولو کم نوټ لټوو،
او بیا د الله نه غواړو چې مونږ ته پری جنت الفردوس راکړی،
د الله په لار کې مو دصدقې کچه څومره ټیټه ده،
او غوښتنې مو څومره لوړی دي.

****

د نصیحت او نیوکې منل:

ابن قدامة المقدسی رحمه الله وایې:
"سلفو به هغه څوک خوښول او مینه به یې ورسره لرله چې هغوی ته به یې د هغوی نمګړتیاوې او عیبونه ورپه ګوته کول،
خو نن سبا په غالبه توګه مونږ ته تر ټولو د بغض او کینې وړ هغه څوک دي چې مونږ ته زمونږ نمیګړتیاې او عیبونه راښایي".
منهاج القاصدین (١٩٦)

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغه چا سره مينه وکړئ چې درته سمه لار ښايي:

علامة ابن عثيمين رحمه الله وايي:

«هر څوک چې له تاسره په دين نصيحت نيکيو ته په هڅولو او له بديو څخه په منع کولو کې ښيگړه او مرسته وکړي،

نو دا تقاضا کوي چې ته له هغه سره مينه او محبت وکړئ،

په اوسنی وخت کې ځينو خلکو د کړنی پر خلاف،

چې ته ورته په نيکيو امر وکړئ له بديو څخه يې منع کړئ، او ورته د خير او سمی لار لارښوونه وکړئ،

نو زړه درته له کينی او بغض ډکوي،

چې دا کار هم د دين او هم د عقل خلاف دي».

شرح اقتضاء صراط المستقيم (ص 279)•

****

ريښتنی ورورلی:

امام ابن باز رحمه الله وايي:

«ورور دي هغه دي چې درته يې نصيحت او يادونه وکړه او له بدو يې خبر کړي،

نه هغه چې له تا ناخبره، لا پروا او درته چاپلوسی کوي،

په ريښتنی ورور دی هغه دي چې درته نصيحت او يادونه کوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالله جل جلاله لور ته دی رابلي،
د خلاصون لار درښايي ترڅو يې خپله كړئ،
د هلاكت له لاری دی ويروي او دهغی ناوړه پايله درښايي ترڅو
تری ځان وژغورئ».
فتاوی ابن باز (14/21)•
****

حق بايد له هر چا ومنل شي:
فضيل بن عياض رحمه الله نه د تواضع په اړه وپوښتل شو،
هغه وويل:« حق ته ټيټېدل، او ورته غاړه كيښودل، او له هر چا
څخه د حق منل».
تهذيب المدارج {2/680}•
****

امام سيوطي رحمه الله وايې:
د ماشومانو پنځه خويونه كه چېرې لويانو د خپل رب سره درلودلی
نو وليان به ول:

- د رزق پروا نه لري.
- د ناروغۍ پر وخت له خپل رب څخه فرياد نه كوي.
- په ګډه خوراک كوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د ویرې پر وخت یې له سترګو اوښکې روانې وي.
- د جنګ او جګړې پر وخت د سولې په لور منډه کوي.

حسن المحاضرة (1/521)•

****

شخصیت لوړونه:

د خپل ځان د درناوی یو ډول دادي،

چې له هغه اشخاصو جلا شئ چې ستا قدر او اهمیت نه پیژني.

****

د ناوړه اخلاقو خاوند:

په خلکو کې تر ټولو د ناوړه اخلاقو څښتن هغه دي، چې کله درڅخه ناراضه او خپه شي:

- نیکي دې هیره کړي.
- راز دې افشا کړي.
- دوستي دې له یاده وباسي.
- او هغه څه درپسې وایې چې په تا کې نوي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوپتیا:

په سختو حالتو کې چوپتیا درناوی او احترام زیږوی، په خلاف د جنجال او جګړې چې د کینې او نفرت لامل کیږي.

****

عقلونه هله کوچنې شي،

چې د نورو په عقلونو مشغوله شي، او بیا هله لوړ شي چې کله یې ترکیز او پاملرنه خپل ځان ته شي.

****

نیت او عمل مو یوازې د الله لپاره ځانګړی کړئ

امام شافعي رحمه الله وایې:

«ای ابو موسی! که خپل ټول کوښښ وکړئ چې ټول خلک خوښ وساتئ نو دا ناشونی ده،

کله چې داسی ده نو خپل عمل او نیت یوازې د الله لپاره خالص کړه».

شعب الإيمان للبيهقي(10/201)

****

یوازې خوښ به یې لدینه چې ترڅنګ دی زر منافقین وي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ذکر اړینې فائدې:

- ابن القیم رحمه الله وایې :

د سحر او ماښام اذکار د زغرې په څیر دی څومره چې یې کلک والی زیاتیږی هغومره یې څښتن ته زیان نه رسیږی، بلکې کله د زغرې کلک والی تر دی ورسیږی چې غشی له ستنیدو وروسته بیرته ویشتونکی ته رسی..

- ابن عثیمین رحمه الله وایې :

د سحر او ماښام أذکار په ژغورنه کې د یأجوجو او مأجوجو له دیوال څخه پیاوړی دی د هغه چا لپاره چې له حاضر زړه نه یې ووایې..

- ابن الصلاح رحمه الله وایې :

څوک چې د سحر او ماښام د اذکارو ، د لمانځه وروسته اذکارو او د خوب د اذکارو پابندی وکړي، د الله جل جلاله له ذکر کونکو شمیرلی شي...

- ابن القیم رحمه الله وایې:

د ذکر له گټو څخه دا دی چې ذکر کونکی ته قوت او ځواک وربښی، تر دی چې له ذکر سره هغه څه شونی دی چې د ذکر پرته یې تصور نشی کیدالی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ابن کثیر رحمه الله وايې :

د اذکارو جاکټ واغوندئ تر څو مو د پیریانو او انسانانو له شرونو وژغورئ ،،،

روحونه مو په استغفار(ښښنه) پټ کړئ تر څو د شپې او ورځې گناهونه مو ورژوئ،،

کچیرته درته مصیبت در ورسی چې تاسو يې بد گڼئ زر دی چې تاسی به راضی او باوری شئ چې دا هغه خیر دی چې د رب له لوری تاسی ته مقدر شوی دی، ځکه تاسی په رب پوری پناه نیوله ده،،

- ابن القیم رحمه الله وايې:

دا ځکه چې کله د زړه غفلت زیات شی نو کلک والی او سختی يې هم زیاته شی، کله چې دالله جل جلاله ذکر وکړي دغه سختی يې داسی لېرې شی لکه څرنگه چې قوله په اور گې ولی کیږي.

*د زړه سختی د الله جل جلاله د ذکر په څیر په بل څه له مینځه نه ځی.

- په هر حالت کې د خپل رب یادونه وکړئ:

ابن القیم رحمه الله وايې:

الله تعالی هیڅکله د ذکر کوونکی ژبې اجر نه ضایع کوي، بلکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر کونکی ته پرې ثواب رسي که څه هم زړه یې غافله وي ..خو دثواب ترمنځ تفاوت موجود وي.
روضة المحبين (1/309).

****

اخلاق خپلی مرتبې لري،
څومره چې دی اخلاق لوړیږی هغومره دی د خلکو ترمنځ قدر لوړیږي

****

نور د کړنو سره د چلند اسانه لار:
که د خلکو خبرو درمند کړئ،
نو خپل نفس په ډیر فکر او سوچ لا مه دردمند وه،
چې ولی یې دا وویل او ولی یې داسې وکړل،
لومړی په خپل رب باور وکړه او بیا پخپل ځان،
ترڅو چې هغوی ستا په څیر انسانان دی نو د ژبو پرته بل څه نه لري،
نه ګټه درسولی شي او نه ضرر،
یو کار ته له خپلی اندزی زیات ارزښت مه ورکوه.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشريت د عقلونو ډولونه:

د انسانانو عقلونه په درى ډوله دي

- لوړ عقلونه چې له افکارو او نوښتونو بحث کوي.
- متوسطه عقلونه چې له پيښو بحث کوي.
- ټيټ او کمزورى عقلونه چې له خلکو خبرې کوي.

****

علّامة ابن عثيمين رحمه الله وايې :

" د قران کريم زياته لوستنه زړه د ثبات او سلامتيا تر ټولو ستر سبب دى "

نورعلى الدرب (٢٠١١٢).

****

خلکو ته د اسلام ناشناکيدل:

إمام ابن القيم - رحمه الله- وايې :

((کله چې د اسلام ناشناوالى زيات شى، نو علماء به کم او کم عقل به زيات)).

زاد المعاد (٣/٤٤٣).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاوړی عزم:

د حق په لاره کې یواځې پاتې شه، خو د باطل د لارې سر لښکر مه جوړېږه.

****

د اخرت په فکر کې شئ:

عمر بن عبد العزیز رحمه الله وایې:

اخرت مو سم کړئ دنیا به مو سمه شي، او د باطن اصلاح وکړئ ظاهر به مو اصلاح شي.

حلية الأولياء٥(/٢٦٦).

****

د نفس رضایت:

ابن الجوزی رحمه الله وایې:

د انسان ستر مصیبت د خپل نفس رضا کول او پخپل علم قناعت کول دی، چې دا ستونزه په ډیرو خلکو کې عامه شوی ده.

صید الخاطر ابن الجوزی (مخ ٤٧٠)

****

لمونځ:

تر څو چې صحت درسره په جای نماز د ودریدو ملتیا کوی، نو تراوسه دی هیڅ هم د لاسه ندی ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

سوچ او فکر ته اړتیا لری:

الله جل جلاله فرمايي: ((وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَٰهِرَةً وَبَاطِنَةً ۗ)) او خپل ښکاره او پټ نعمتونه يې پر تاسي تمام کړي دي.

مجاهد وايې: ښکاره نعمتونه اسلام او رزق دی، او پټ نعمتونه د گناهونو او تیروتنو پټوالی او پرده ده.

****

مه خفه کیږه:

مه خفه کیږه که یو څوک ستا قدر او احترام نکوی، ځکه دا دانسانانو طبیعت دی تر هغی د نعمت ارزښت نشی پیژندلای تر څو چې له منځه ولاړ شی.

****

په خپلو کړنو کې د دو شیانو کوښښ کوه:

- اخلاص
- د نبوی سنتو پیروی.

لدی پرته عمل به دی بیا داسی وی لکه څرنگه چې الله تعالی يې حال بیان کړی:((وَبَدَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ))[سُورَةُ الزُّمَر : ٤٧]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الله لخوا به دوی ته هغه څه ښکاره شی، چې هیڅکله یې د هغه فکر نه دی کړی.

مجاهد وایې: داسی عملونه یې کړی ول چې دوی پری د نیکیو گمان کولو خو هغه په ریښتنی گناهونه ول.

****

تر ټولـــو ســـتر سیاست چوپتـــیا ده

د هری قضیې او حالت په وړاندی به انسان د ژبی استعمال له دری حالاتو خالی نوی:

•اقرار کول.

•انکار کول:.

•چوپ پاتی کیدل.

د چوپتـــیا په اړه د ســـلفو وینـــاوې:

(۱) ابو العتاهیة وایې: څوک چې چوپ پاتی شو نجات یې وموند، چاچې د خیر او نیکی خبرې وکړی ښیرازه شو، چاچې له الله سره ریښتنولي وکړه سرلوړی شو ، چاچې د علم طلب وکړ پوهه یې ترلاسه کړه، چا چې چې له خلکو سره ظلم وکړو بد یې وکړل،چا چې له خلکو سره نرمی وکړه په رحمت کې شو، چا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوږ ونيو پوهه شو.

(٢) أبو الذيال وايې:چوپتيا داسې زدكړه لكه څرنگه چې خبرې زده كوې، كه خبرې درته لاربنوونه كوې نو چوپتيا دې ساتنه كوې، په چوپتيا كې به دوه ښيگړې ترلاسه كړې:

•له هغه چا به زدكړه وكړې چې له تا پوهه دې.

•او دهغه چا له جهالته به خلاص شې چې له تا ناپوهه دې.

(٣) له أكثم بن صيفي څخه وپوښتل شو په انسانانو كې دې څومره نيمگړتياوې پيدا كړې؟هغه ځواب وركړ: له شميرولو زياتې، خو ما چې شميرلې اته لكه عيبونه دې، چې دغه ټول د ژبې په ساتنه پټيږي.

(٤) سلمان فارسي رضي الله عنه ته يو سړي وويل ماته نصيحت وكړه، هغه ورته وويل، خبرې مه كوه. هغه وويل: څوك چې د خلكو ترمنځ اوسيږي نشي توانيدلاى چې خبرې پريږدي.

سلمان فارسي ورته وويل: كه چيرته دې خبرې كولې نو حق وايه او يا چوپ پاتې شه.

(٥) ابو بكر رضي الله عنه به خپله ژبه ونيوله او ويل به يې: دې زه له ستونزو سره مخامخ كړې يم.

ابن مسعود رضي الله عنه به ويل: زما دې په الله جل جلاله

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسم وی چې له هغه پرته بل څوک د عبادت مستحق نشته، د ځمکې پرمخ له ژبې پرته بل څه د اوږد بند وړ ندی.

(٦) وهب بن منبه وایې: ټول حکماء پدی متفق دی چې چوپتیا د پوهی او حکمت اساس دی.

(٧) شمیط بن عجلان وایې: ای بنی ادمه ته نه یې چوپ شوی، مگر په امن شوی یې، کله چې خبرې کوی نو احتیاط وکړه، یا به خبرې ستا لپاره دلیل وی او یا به پر تا دلیل وی.

(٨) فضیل بن عیاض ویلې دی: حج او د الله جل جلاله په لار کې څوکی اوجهاد کول دژبې له بندولو سخت ندی، کچیرته د خپلې ژبې په اړه درسره فکر پیدا شو . نو ته په یو سخت او اړین فکر کې یې.

(٩) له عبد الله بن مبارک رحمه الله څخه لقمان د وینا اړه وپوښتل شو چې خپل ځوی ته یې ویلې: که چیرته خبری کول له سپینو زرو دی نو چوپتیا له سرو زرو څخه ده، عبد الله بن مبارک ورته وویل ددی معنا داده: که الله جل جلاله د بندگی خبرې له سپینو زرو دی نو هغه د نافرمانی خبرې پریښودل له سرو زرو څخه دی، ځکه دا دی خبری ته ورگرځی چې له گناهونو څخه ځان ساتل غوره دی له نیکیو کولو نه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا خبرې كول غوره دى كه چوپتيا؟

(١٠) د احنف بن قيس په وړاندې يادونه وشوه چې خبرې كول غوره دى اوكه چوپتيا؟ ځينو وويل: چوپتيا غوره ده احنف بن قيس وويل خبرى غوره دى، ځكه د چوپتيا گټه له خپل خاوند پرته بل چاته نوى، او غوره خبرې هر اوريدونكى ته گټورې وى.

(١١) د عمر بن عبدالعزيز په مخكې يو عالم وويل: له پوهى سره چوپتيا داسى ده لكه سره د علمه خبرى كول، عمر بن عبد العزيز ورته وويل:زه اميد لرم چې له ددى دواړو څخه به په ورځ د قيامت سره له علمه خبرى كونكى غوره وى، ځكه خبرو گټه يې نورو ته ده او دچوپتيا گټه يې ځانته ده،

هغه ورته وويل: اى امير المؤمنينه د فتنى وينا په اړه څه وايې: نو عمر بن عبد العزيز په ژړا شو.

(١٢) عمر بن عبد العزيز رحمه الله ويلى دى:" چاچې خپلى خبرې له عمله حساب كړى، پرته له گټورې وينا به يې خبرى كول كم شى، ځكه زياتره خلك خبرې له خپل عمله نه حسابوى، په هغه كې له حده وځى او په اړه يې فكر نكوى.

(١٣) له سليمان بن عبد الملك څخه نقل شوى چې ويل به يې:" چوپتيا د عقل خوب او خبرى يې يښوالى دى، چې يو حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بل حالت پرته نه تکمیلیږی، خبری او چوپتیا دواړه اړین دی.

(١٤) خو دچوپتیا په هکله غوره وینا د عبید الله بن أبی جعفر ده چې وایې: کله چې یو څوک په مجلس کې خبرې کوی او له خپلو خبرو په تعجب کې شی نو چوپ دی شی، او که چوپ وی او له خپلی چوپتیا په تعجب کې شی نو خبرې د پیل کړی.

هغه چوپتیا چې غوره گڼلی شی او سلفو یې په اړه تیزی ورکړی: د ناروا او یا دهغه مباح خبرو پریښودل دی چې انسان د حرامو لور ته رابلی، او له هغه چوپتیا منع شوی، چې سره له توانه د حق او یا هغه روا وینا پریښودل وی چې په هغه کې خیر او شر مساوی وی.

کله خبرې کول گټور دی او کله چوپتیا او په کوم ځای کې کوم یو مناسب دی:

(١٥) ابن القیم رحمه الله وایې: "ژبه دوه ستر افتونه لری که انسان له یو څخه خلاصی بیاموملی نو له دویم څخه نشی خلاصیدای:

د خبرو افت او د چوپتیا افت، کله هر یو یې په خپل وخت کې له بله ستره گناه وی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حق څخه چوپ کیدونکی ګونګ شیطان دی ، د الله تعالی څخه سرغړونکی، ریاکار او غوړه مال دی کله چې د خپل نفس په اړه ونه ویریږی.

په ناروا او باطله وینا کونکی هم ویونکی شیطان او د الله جل جلاله نافرمانه دی، زیاتره خلک په خپلو خبرو او چوپتیا کې بی لاری او ددغی دو ډولونو ترمنځ دی.

خو مینځ لارې بیا د سمی لاری څښتانان دی، خپلی ژبی له نارواو ساتی او په هغه څه یې خلاصوی چې دوی ته په دنیا او اخرت کې ګټه رسوی، له دوی به هیڅ یو ونه وینی چې داسی خبری وکړی چې له فایدی پرته دی ضایع شی، بی لدی چې په اخرت کې ورته زیان ورسوی، یقینا د قیامت په ورځ به انسان د غرونو هومره له نیکیو سره راشی خو وبه وینی چې ژبی به ورته ټولی ړنګی ګړی وی، او یا به دغرونو هومره له ګناهونو سره راشی خو وبه وینی چې ژبی به ورته د الله جل جلاله د ډیر ذکر له امله ټول ختم کړی وی.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ريښتني نيکمرغي:

عبد الرحمن السميط رحمه الله وايي:"زه پدې وپوهيدلم چې ريښتني نيکمرغه د نورو زړونه خوشحالول دي".

****

ځلور رباني وعدې

﴿ لئن شكرتم لأزيدنكم ﴾

که شکر مو وويست څه به درته نعمت زيات کړم.

﴿ فاذكروني أذكركم ﴾

ما ياد کړي څه به تاسو ياد کړم.

﴿ ادعوني أستجب لكم ﴾

ما راوبلي څه به ستاسو غوښتنې ومنم.

﴿ وما كان الله معذبهم وهم يستغفرون ﴾

ندي الله جل جلاله عذاب ورکونکي دويته پداسی حال کې چې دوی ښښنه غواړي.

****

دا ډير شرم دی:

چې ته په هغه څه وياړی، چې ستا کړنه نده،

پخپل ښائست مه وياړه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپل نسب مه ویاړه،
ځکه ته دی له موره پداسی حال کې زیږدلی یې چې د رنګ،
صحت او نسب اختیارونکی نوی،
که د خلکو احترام نه کوی نو د خپل خالق احترام وکړه
یواځې پخپلو اخلاقو ویاړه چې ستا کړنه ده
****

غربت:
په غربت او بیوزلی کې تر ټولو غوره دا ده، چې مصلحت له ملګرو دی لیري ساتی.
****

دټولنیزو رسنیو استعمال:
خواله رسنیو د استعمال پر وخت مو باید دا ایت په پام کې وی
((يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ)). (سُورَةُ النُّور٢٤).
هغوی دي هغه ورځ نه هېروي چي کله د هغو خپلي ژبي، خپل لاسونه او پښې به د هغو په کړو وړو شاهدي ووهي.
****

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړتیا:

اړتیا سپین ږیری هم ټوپ وهنی ته اړ کوي.

****

عقل:

یواځی دا پوره نه ده چې ته ښه او پیاوړی عقل ولری، بلکی مهمه او لازمه دا ده چې ته یې ښه او پر ځای استعمال وکړی.

****

تل خیرخواه اوسه:

- د نورو سوکالی ستا خوښی نه ختموی.
- د نورو مالداری ستا رزق نه کموی.
- دنورو روغتیا ستا صحت ته زیان نه دی.

تل پاک نفسه او خیرخوا اوسه، د نورو لپاره هغه څه خوښ کړه چې د ځان لپاره یې خوښوی.

****

شخصی ژوند د تنظیمونی شپږگونې قواعد:

- له استعمال وروسته ټول شیان خپل ځای ته رسوه.
- له استعمال وروسته خلاص کړی شیان قلفوه.
- غورځیدلی شیان خپل ځای ته اوچتوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ویستلې جامې (کالی) خپل ځایو ته راځوړندوه.
- کوم شیان چې رغونې ته اړتیا لري هغه روغوه.
- د اړتیا وړ شیان له ځان سره یاداشت کوه.

****

د زړه تنګستیا:

زړه مې راتنګ شو له نیکه مې وپوښتل چې څه وکړم؟

هغه راته په ځواب کې وویل: اې بچوړیه!

په درې شیانو خپل وخت مه ضائع کوه:

- په تیر شوي کار افسوس ځکه هغه نه راستنیږي.
- خپل ځان له نورو سره پرتله کول، ځکه دا کار کومه ګټه نه لري.
- ټولو خلکو د رضایت هڅه، ځکه دا ناشونې ده.

****

ګناهونه علم له مینځه وړي:

ابن تیمیة-رحمه الله-وایي:

ځینې ګناهونه ګټور علم له مینځه وړي، بلکې ځینې یې د شته علم د هیرولو لامل کیږي

مجموع الفتاوی:(١٤/١٦٠).

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

د بچیانو روزنه

ولې ډیر زر خپلو بچیانو سره اعصاب له لاسه ورکو؟!!!

- نسبت لویانو ته هغوی په خبره کم پوهیږی.
- د هغوی روزنه صبر او پرلپسی کوښښ ته اړتیا لری.

په یاد ولری چې زمونږ چغی هغوی ته زیان رسوی او له مونږ یې لیری کوی.

****

اعتذار

که چیری ستا په نفس د عذر وړاندی کول سخت وی، نو په یاد ولره چې ستا ناوړه کړنې د نورو په نفسونو سختی دي.

****

باید پر یو بل رحم وکړو:

کچیرته انسانانو د زړونو لیدل ممکن وی، نو د هر زړه دردونکی کیسې به د لوستی وي،

راځی چې په یو بل رحم وکړو، ښایي الله جل جلاله پر مونږ رحم وکړی.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا ارزښت په تا پورې تړلی:

خلکو ته په ځان ښوونه ژوند مه تیروه په دې تمه چې څوک دې خوښ کړي،

ستا ارزښت په نورو کې نه دی،

بلکې ستا په داخل پورې تړلی دی.

****

په ځان باور:

په ځان باور دا عقیده لرل ندي چې ټول خلک دې تا خوښ کړي،

بلکې دا عقیده لرل دي چې د خلکو خوښې او نه خوښې ستا په شخصیت اغیز ونه کړي.

****

د هیڅ چا سپکاوی مه کوه:

مرغان میږیان خوري خو چې کله مړه شي بیا یې مږیان په خوراک پیل کوي،

حالات بدلیږي....

د هیڅ چا سپکاوی مه کوه،

که نن ځواکمن یې نو په یاد ولره چې زمانه له تا ډیره ځواکمنه ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جاهله ګيله مه کړئ

إمام الذهبي-رحمه الله- وايي :

جاهل د خپل ځان رتبه او قدر نه پيژنی، نو څرنګه به د بل چا رتبه او احترام وپيژنی.

سير أعلام النبلاء (٣٢١/١١).

****

د احترام پر ځای يې سپکاوی مه کوئ:

شرمخ سره لدی چې ستر خطر دي خو خلک يې ستاينه کوی،

او سپی سره له دی چې د خلکو څوکی کوي دوی يې سپکاوی کوی،

همداسی ډير خلک دهغه چا سپکاوی کوی چې خدمت يې کوی،

او هغه چا ته احترام لری چې سپکاوی يې کوی.

****

د خپلو ګناهونو پلټنه وکړئ

((وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ)). ((سُورَةُ الشّورىٰ : ٣٠))

پر تاسي چي هر مصيبت راغلی دی، ستاسي د خپلو لاسونو له عملونو څخه راغلی دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

په سمه لار د تللو پايله

الله جل جلاله فرمايي:

((وَأَلَّوِ اسْتَقَٰمُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَٰهُم مَّآءً غَدَقًا))

ژباړه: كه خلك په ثبات سره پر سمه لاره تللي واى، نو موږ به هغوى ښه خړوبه كړي واى.

****

له اسلام پرته بل دين الله ته د منلو وړ ندى

علامـــةُ ابنُ عُثيمين -رحمهُ اللهُ-وايي:

كه هر څوک فكر كوى چې د ځمكى پر مخ الله جل جلاله ته د اسلام پرته بل دين د منلو وړ دى، هغه كافر دى چې په كفر كې يې هيڅ شک نشته دى.

مجموع الفتاوى (٣/٢١).

****

د نظر ساتنې په اړه د سلفو ويناوې

- أنس -رضي الله عنه- ويلي دى:

كله چې دى تر څنگ ښځه تېرېږى نو سترگې پټه كړه تر څو له تا واوړى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الورع لابن ابي الدنيا (٧٢).

- ابن عمر -رضي الله عنه- وايي:

د خلكو كورونو او ودانيو ته ورښكاره كيدل د امانت له ضايع كيدو شميرل كيږی.

الورع لابن أبي الدنيا(٧١).

- له قيس بن الحارث روايت دی وايي:

سلمان -رضي الله عنه-ويلی:" چې مړ شم بيا راژوندی شم بيا مړ شم بيا راژوندی شم بيا مړ شم بيا راژوندی شم دا ماته ډيره اسانه ده له دی نه چې دمسلمان عورت ووينم يا هغه زما عورت ووينی.

الزهد لأحمد (١٩٢).

- حاتم -رَحِمَهُ اللهُ- وايي:

شهوت دری ډوله دی:

- دخوراک شهوت.
- دخبرو شهوت.
- د د نظر او ليدنی شهوت.

خوراک په ډاډ ،ژبه په رښتيا، او نظر په عبرت اخستنی كنترول كړه.

شعب الإيمان للبيهقي (٥/٥٧١٢).

(c) ketabton.com: The Digital Library

- له وكيع -رَحِمَهُ اللهُ- روايت دى وايې:

مونږ له سفيان الثوري سره د اختر په ورځ ووتلو نو وويل: لومړى هغه څه چې مونږ به پرى نن پيل كو د خپلو نظرونو ساتنه ده.

الورع لابن أبي الدنيا (٦٦).

- أبي حكيم وايې:

حسان بن أبي سنان د اختر په ورځ ووتلو كله چې كور ته راستون شو ښځى ورته وويل: څومره ښائسته ښځې دى نن وليدى؟ كله چې يې ترى پوښتنه زياته كړه هغه وويل: تباه شى ما له خپلى غتى گوتى پرته بل څه ته نه دى كتلى تردى چې تاته راستون شوم.

الورع لابن أبي الدنيا (٦٨).

- علاء بن زياد وايې:

خپل نظر د ښځى په څړوكى پسى مه پسى كوه ځكه نظر په زړه كې شهوت پيدا كوى.

الزهد لأحمد (٣١١).

- إبراهيم بن أدهم ويلې دى:

باطل ته ډير كتل زړه نه د حق پيژندل ختموى.

حلية الأولياء (٢/٨).

(c) ketabton.com: The Digital Library

- قال ابن القيم -رحمه الله-:

د نظر په ساتنه صبر ډير اسان دى په هغه درد باندى د صبر نه چې له نظره پيدا كيږى.

الجواب الكافي (١٥٣).

- ابن القيم -رحمه الله- وايې:

د نظر له افت څخه دادى : چې افسوس، اسويلې او درد په ميراث كې پريږدى يو كس به وينې چې نه بيا په هغه كار برلاسه وي او نه ترى صبر كولاى شي.

الجواب الكافي (١٥٣).

- مجاهد -رحمه الله- وايې:

له حرامو څخه نظر ساتل د الله جل جلاله مينه په ميراث كې پريږدى.

فتاوى ابن تيمية (١٥/٣٩٤).

****

د تيروتنى اصول:

إمام ابن القيم رحمه الله ويلې :

دخطايې او تيروتنى درى اصول دي:

- لومړى تكبر او لويې چې ابليس يې په خپل انجام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسو.

- دويم حرص چې ادم عليله السلام يې له جنت څخه راوويست.
- دريم كينه چې انسان يې د خپل ورور په وژنه جرات مند كړ.

څوک چې له ددرى واړو وساتل شو نو له شر څخه په امن شو:

كفر له لويې مينځته راځى،

گناهونه له حرص څخه،

ظلم او زياتى له كينى څخه».

(الفوائد_ ١/ ٥٨)).

****

دبدعاتو مخنيوى

إمام الأوزاعي رحمه الله وايې:

"كله چې بدعت پيل شى،

او اهل العلم يې انكار ونكړى، نو وروسته بيا سنت وگرځى".

التعديل والتجريح للباجي المالكي (٤٦/١).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغړ لوړول سړيتوب ندى:

كه چېرى سړيتوب دغړ په لوړوالى كې وي،

نو سپى به په سړيتوب او نروالي كي د ټولو سردار و.

****

له ځانه پيل وكړه!!!

ددي پر ځاى چې دفتوى پر كرسى ناست او پر نورو تور پورى كوى.

خپل ځان داصلاح كوښښ پيل كړه.

****

له ځان وروسته گناه مه پريږده

نيكمرغه هغه دى،

چې له مړينى سره يې گناهونه هم مړه شي.

****

د عبادت خوند:

امام أحمد بن حرب رحمه الله وايې:

"پنځوس كاله مى دالله جل جلاله عبادت وكړ،

خو دعبادت خوند مى تر هغه احساس نكړ ترڅو چې مى لاندي شيان پريښودل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دخلکو خوښی می پریښوده ترڅو وتوانیدم چې حق ووایم.
- دبې لاری خلکو ملګرتوب می پریښود نو دنیکانو له ملګرتیا برخمن شوم.
- د دنیا خوندونه می پریښودل پرځای می داخرت خوندونه وموندل.

سیر أعلام النبلاء (۳٤/۱۱).

****

د نورو پرده ساتل

که غواړی چې دالله جل جلاله لوری په پرده کې پاتی شي،
نو هغه دهيڅ يو بنده بې پرده ګي مه کوه.

****

په عمل کې د سنتو پیروی

إمام ابن القيم رحمه الله وايې:

داخلاص او رسول صلی الله عليه وسلم له پیروی پرته عمل داسی دي،

لکه مسافر چې خپل پنډوکی(پیتی) کې شګې بارکړی وي،
چې دپنډوکی له دروندوالی پرته ورته بله کومه ګټه نلري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الفوائد(٤٩).

****

د ګناهونو ناوړه پایله:

څومره خلک دی چې په غاړه کې یې دګناهونو زنځیر په اچولو سره، شیطان د اور لوری ته راکشکوي:

ابن الجوزی رحمه الله وایي:

ګناهونه دګناهنګار په غاړه کې دزنځیر په څیر وي چې پرته له استغفار او توبې نه لیري کیږي.

****

صبر

دصبر په اموخت سره،

دژوند نیمی ستونزې راکمیږي.

****

تل عادله اوسه:

شیخ الإسلام ابن تیمیة رحمه الله وایي :

په ټولو واجب دي،

چې په هر حال کې، له هرچا سره عادل واوسی.،

ظلم په مطلق ډول حرام دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ وخت په هيڅ صورت جواز نلري.
منهاج السنة(٥/١٢٦).

****

د ژبې كنټرولول

مالک بن دينار رحمه الله وايي:
سلفو به ددرى خبرو سپارښتنه كوله:

- دژبې په كنټرول.
- داستغفار په زياتوالى.
- او په ځانلوالى.

صفوة الصفوة (٢/١٦٤).

****

د استغفار فضليت:

شيخ الإسلام ابن تيمية (رحمه الله) وايي :
استغفار(له ربه ښښنه غوښتل)له ټولو ستره نيكى ده، مجال يي پراخه دي ،
څوک چې په وينا، عمل، او رزق كې دكمى او زړه دتقلب احساس كوي،
نو استغفار ته دى مخه كړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجموع الفتاوى: (١١/٦٩٨).

****

د ځان اهمال دټولنی اهمال دي

ابن باديس وايي:

" هغه څوک بل چاته گټه او فايده نشي رسولای چی دځان په اړه بی پروا وي،

په عقلی، روحی او بدنی لحاظ ځان ته پاملرنه ددی لامل کیږی چې انسان دی دنورو په اړه هم خيرخوا واوسي".

****

د زړونو ثبات:

امام أحمد بن حنبل- رحمه الله- ته دفتنی پر وخت وويل شو:

ايا نه گوری څرنگه باطل پر حق بر لاسي شو؟

هغه ځواب ورکړ:"هيڅکله داسی نده، تر څو چې زړونه ثابت وي نو تر هغی به حق غالب وي"

ربه ته مو پر حق باندی زړونه ثابت کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نورو سره ښګېړه:

داسمان دلاندې او دځمکی پر سر په هرځای کې له هر چا سره ښیګیړه او نیکی وکړه،ځکه ته نه پوهیږی چی کله او چیرته به یې بدله مومی؟!!!

****

د نیکانو بدی بیانول:

دانسان لپاره داشر پوره دی چې نیک عمله او صالحه نوی،
خو د نیکانو په اړه بد وایې!!!

****

د مرګ په اړه د خلکو یقین:

عمر بن عبد العزیز (رحمه الله) وایې:
ما داسی یقین ندی لیدلی چې د شک په څیر وي، پرته د مرګ په اړه دخلکو د یقین نه، لدی امله مرګ ته تیاری نه نیسي.

****

له وینا سره بائد کړنه مل وی:

وینا دښه کولو سره دی عمل هم ښه کړه،
تر څو ښه وینا او ښه عمل سره یو ځای شي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دینی پوهه فتنو څخه د خلاصی لامل گرځی:

مقبل الواداعی رحمه الله وايې:

مونږ دفتنو په زمانه کې اوسو،

واجب ده چې دالله په دین کې پوهه تر لاسه کړو،

تر څو وکولای شو په پوهی او بصیرت سره له فتنو لیری پاتی شو.

قمع المعاندین (٦١).

****

امر بالمعروف:

دهری نیکې پیل له ځانه وکړه،

ترڅو نورو د رابللو پروخت دی وینا مؤثره وي.

****

نیك عمل ژوندانه د بدلون لامل گرځي:

ابن القیم رحمه الله وايې:

که چیرته انسان خپله گناه په نیکی بدله کړي،

رب العزت به ورته ذلت په عزت، بدبختی او سزا په نیکمرغی او هوساینه بدل کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه دنرموالی اودرملنی دوه ستر لاملونه

- دقران کريم تلاوت او او په لوستنه کې سوچ فکر.
- دالله جل جلاله ذکر او يادونه.

****

کرسمس لمانځل

- دکرسمس لمانځلو دليل يې دکال پيل وي !!
- دمولد لمانځلو دليل يې درسول صلی الله عليه وسلم سره مينه وي!!
- د(مينی ورځ) لمانځلو دليل يې دمينی زياتوالی وي!!
- د مور ورځ لمانځلو دليل يې دمور سره نيکی وي!!

او همداسی نور...

- خو کله چې ورته مخې ته درسول صلی الله عليه وسلم سنت تير شی نو دپريښودو لامل يې سنتوالی ښايی وايې فرض خو ندی!!!!

الله جل جلاله فرمايې:

((فَمَالِ هَٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا))

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چغلی پایلې

چا یو نیک سړی ته چغلی پیل کړه هغه ورته وویل:

دری جنایتونه دی ترسره کړل:

- زما او زما د ورور ترمنځ دی اړیکی پریکړی.
- زما خالی زړه دمصروف کړ.
- زما په زړه کې دی خپل احترام کم کړ.

****

قناعت او رضایت:

چاچې دنیا کې په لږه رضایت او قناعت وکړ،

ټولی ستونزې به ورته اسانه شې.

****

ډیره دردونکی ده ځوانانو

یوسپین بږیری وویل:

ننی ځوانان اوسپنې او درانده شیان پورته کولی شې،

خودسحر په اذن سره نشی کولای چې له ځانه برستن پورته کړې.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزمنه ده

دا لازمه نده چې دځان لپاره په هر زړه کې ځای پیدا کړي،
ځکه دخلکو زړونو تنگ شوي،
بلکی یواځی داپوره ده چې ددوی په نفسونو کې دخپل احترام دراټوکولو کوښښ وکړي.

****

په هر حال کې د الله جل جلاله شکر ویستل پکار دی

یونانی حکیم وایې:
مابه ژړل کله چې به خپه ابله گرځیدم،
خو هغه وخت می له ژړا بس کړل،کله چې می داسی څوک ولید چې خپو دنشتون لامله په څنگونو گرځیده.

****

فرق

دهغه چا ترمنځ چې دخپلو مینوالو دشمیر دزیاتولو لپاره لیکنې کوي،اوهغه چاچې داصلاح اونیکیو دخپرولو په خاطر لیکنې کوي دادي:

- لومړی: دخلکو دغوښتونو بندیوان دي.
- دوهم: پاچا دی که څه هم خلک يې نه پیژنی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

خپلو نیمگړتیاوو ته پاملرنه:

عکرمة رحمه الله وايي:

"ماله هغه چا کم عقل ندی لیدلی چې دځان بدې پیژنی،خو بیا هم له خلکو غواړی چې په علم او نیکی يې موصوف کړي".

تنبیه المغترین (ص: ٣٣).

****

د ښو اخلاقو ارزښت:

ابن سعدي رحمه الله وايي:

"دنفس په خوښی کې دښو اخلاقو خاص ارزښت دي، یواځی هغه خلک يي پیژنی چې تجربه کړی يي وي".

انتصارالحق : صـ (٤٦) .

****

د خوښوی او کرکی لامل:

څوک چې دی دکومو خویونو لامله خوښوی، دهغی دنشتون لامله درڅخه کرکه هم کوي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزي او مشکلات:

شيخ الاسلام ابن تيمية(رحمه الله) وايي:

"ناوړه پيښې، تکاليف اومشکلات ديخنی اوگرمی په څير دی، چې تری خلاصی نشته، بايد انسان يي په راتللو غوسه، غمژن او سوچی نشی".

مدارج_السالکين.

****

رسنيو سره په تعامل کې احتياط

دناسمه خوړو په خوراک سره صحت خرابيږی،

خو دبې لاری اوفاسده کتاب په لوستولو سره عقل فاسديږي.

(ځيرکه اوسی چې رسنی مو په عقل لوبې ونکړي).

****

قراني پيغام:

﴿ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ ...﴾ سورة يوسف : ۲۵]

دواړو کوښښ کو چې يوله بله مخکی دوازی ته ورسی،

((کله تگلاره يوه وي خو موخې او نيتونه سره جلا وي))

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوستی انتخاب:

امام شافعي-رحمه الله- وايې:

دانسان لپاره پكار ده چې ددوستی لپاره رېښتني او وفادره خلک وټاکی، لکه څرنگه چې دامانت ساتنی لپاره امانت داره او باوري خلک ټاکی.

[الانتقاء لابن عبد البر١٥٧].

****

عذر وړاندې كول:

كه يو چاته دعذر وړاندی كولو موخه يواځی غرور او ځان خوښی له مينځه وړل وي،نو په هر عاقل واجب ده چې له هره تيروتنی او خطا سره عذر مل كړي.

روضة العقلاء(١٨٦).

****

د سرلوړی او مشری لامل:

له ابو سفيان څخه وپوښتل شو:

دڅه لامله سرلوړی او دقوم مشر شوي؟

هغه وويل:له چاسره می بحث او جگړه نده كړی مگر داچی دسولی لپاره می لار پرېښی ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نثر الدر(٣/ ١٦٧).

****

د راز ساتنې اهمیت

عمر بن الخطاب – رضی الله عنه- وايې:

چاچې خپل راز پټ وساته،

اختيار به يې پخپل لاس کې وي،

اوچاچې ځان د نورو تهمت ته وړاندې کړ ، بيا دې هغه څوک نه ملامتوي چې پده بدګمانی کوي.

****

د نبوی سنتو راژوندی کول:

علامه ابن عثيمين- رحمه الله- وايې:

دا څرګنده ده چې دنبوی سنتو په راژوندی کولو دوه ځله انسان له ثوابه برخمن کيږي:

- لومړی په سنت دعمل کولو.
- دوهم سنت دراژوندی کولو.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوراج او د مسلمانانو وژنه

أيوب السختياني رحمه الله وايې:" خوارج په نومونو کې سره مختلف دي،خو په توره کې سره متفق دي".

يعنی ډلې او تګلارې يې سره جلا دي خو دمسلمانانو په وژنه سره يوه خوله او يوسلا دي.

الشريعة للآجري(٥/٢٧٤).

****

ناسمه حالات:

له مرغانو مه پوښتی چې ولی يي خپل استوګنځايونه پريښودل، بلکی له هغه ظروفو او حالاتو وپوښتی چې دوی يي کوچ کونی ته اړ کړل.

****

نصيحت

که چيرته ستا د ورځنی پلان لومړنی پريکړه دسحر لمانځه ته راويښيدل نوي،

نو دپاتی ورځی پلان دی هيڅ ارزښت نه لري.

(ځکه ته دکاميابی په پيل کې پاتی راغلی).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حق څخه سرغړونه

شيخ الإسلام ابن تيمية –رحمه الله- وايې
څوک چې حق نه منی،
الله جل جلاله به يې دباطل په منلو امتحان کړي.
****

پرته له پوهی په دين کې له خبرو ډډه وکړئ

شيخ الإسلام ابن تيمية رحمه الله وايې:
چاچې په دين کې بې له علمه او پوهی خبرې وکړي دا دروغجن دی، که څه هم دروغ ويل يې موخه نوي.
****

موبايل:

دی ددعوت منبر کړه، نه دگناهونو هديره.
****

غريبی د پيغور سزا:

ابن سرين- رحمه الله- ته وويل شو: کله چې يې خپله شتمنی له لاسه ورکړه، چې تاون دی زيات وکړ.
هغه ځواب ورکړ:دا هغه گناه وه چی ما يې د څلويښت کالو راهيسی دسزا انتظار ويسته،
بيا تری دگناه په اړه وپوښتل؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وویل: ما یو چاته دناچارى او غریبى پیغور کړي و .

****

جعلى دوستانه:

کوټه اوجعلى ملګرى دسورى په څير دى،

کله چی زه په لمر کې یم له ما وړاندى روان وى،او کله چې تورتم ته شم بیا ورک شي.

****

ورځنى حقیقت:

مونږ ځينې داسى اشخاص له لاسه ورکو ،

چې مړه نوى مګر په هغوى کې هغه صفات مړى شوى وي چې مونږ به د هغى له امله خوښول.

****

یو سپین ږیرى راته وویل:

یو وخت زه او صحت دواړه دمال په لټه کې وو، خونن زه اومال دواړه دصحت په لټه کې یو!

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حکمت ډکه خبره

درې ډوله خلک پخپل ژوند کې مه هېروه:

- چاچې درسره په سخت او مشکل وخت کې مرسته وکړه .
- چاچې په سختو او مشکلو حالاتو کې یوائې پرېخودی.
- چاچې درته ستونزې او مشکلات پیدا کړل.

****

داخلی نیمګړتیا

عبدالکریم بکار وایې:

دښمنان مو راته دروازی په سختی ټکوي،

خو تر هغی دراننوتلو توان نلری تر څو چې مو ورته له دننه خلاصې کړي نوي.

****

ګټور نصیحت

که غواړی چی په هیڅ کار ښپیمانه نشی، نو هر کار دالله جل جلاله درضا لپاره وکړئ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قران کریم سره تعامل:

کچیری دهغه کسانو له ډلی څخه نه یې:

﴿یتلونه حق تلاوته﴾

چې قران کریم په حق او ریښتنی سره لولی،

نو لږ تر لږه د هغو له جملی خو شه:

﴿اقرؤوا ما تیسر منه﴾

هغه ولولی چی تاسو ته اسان وي

که اول او دوهم دواړه کارونه مو ونکړای شو نو بیا

﴿فاستمعوا له وأنصتوا﴾

قران ته غوږ ونیسی او چوپ شی

خو په هیڅ وخت کې له قران سره اړیکه مه شلوئ.

****

د پند خبره:

هری کندی ته له غورځیدو څخه قدم ساتل کیږي بی له قبر څخه، ځیرکه هغه دی چې دغه کندی ته دغورځیدو لپاره تیاری وکړي، ځکه انسان به په ټولو مخکنیو کارونه ښپیمانه وي پرته له هغی چې د الله جل جلاله درضا لپاره یې کړي وي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نا امیدی ځان ساتل:

ابن القیم- رحمه الله-وایې:

دخپل حکمت له مخی الله جل جلاله دخپل بنده په وړاندی دروازه نده تړلی، مګر داچې دخپل رحمت له وجی یې ورته دوه دروازی پرانستی دي.

****

انسان او مړښت:

حیوان هعه وخت خطرناک وي کله چې وږی وي، خو انسان بیا هله خطرناک او ضرری شي چې کله په خیټه موړ شي.

****

په معاصر وخت کې ستره سپارښتنه:

ابن حزم - رحمه الله تعالی -وایې:

"په حساسو مسائلو کې چوپتیا څومره غوره ده ؛ډیر خلک مو ولیدل چې خپلو ژبو هلاک کړل خو داسی څوک مو تر اوسه ندی لیدلی چې چوپتیا ورته زیان رسولی وي ".

الرسائل :(١/٤٠٢) .

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدو ځواب باید بد نوی:

یو کس یحیی بن معین ته کنځل وکړل،

خو هغه ځواب ورنکړ، چا ورته وویل چې ویل دی ځواب ورنکړ،

هغه وویل ما دا علم د څه لپاره زده کړي.

****

د دوستانو غداری:

ځینې خلکو ماته داسی تجربه پریخوده،

چې دهغه نه په زده کړه زه کولای شم چې څنګه دهغوی په څیر له نورو خلکو په راتلونکی کې ځان وساتم.

****

د نوی ورځ پیل:

کله چې دی نوی ورځ پیل کړه،

معنی دا چې الله جل جلاله دی په عمر کې یوه ورځ ددی لپاره ورزیاته کړه، چې ترڅو توبه وباسی او خپل نیک اعمال لا زیات کړي.

باید دغه درکړل شوی فرصت بې ځایه له لاسه ورنکړئ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه شتمنی او دمال ډیریدل:

شیخ عبد الرحمن السعدی- رحمه الله- وايي:

په ريښتنې شتمنی دزړه ده نه دمال ډیریدل،

څومره شتمن او مالداره دي چې زړونه يې غريب او حرصناک وي.

****

بيوزلي:

حاتم الأصم-رحمه الله- وايي:

له بیوزلی او غربت څخه مه ویریږه، ځکه ته الله جل جلاله له اور څخه ویرولی يې ، نه له غربت او ناچاری څخه.

****

د الفاظو په سمه توګه استمعال

خبرې او ويناوې كيليانو ته ورته دي،

كه په سمه توګه يې استعمال وکړي، نو د ډيرو خلاصی خولې به پری بندی کړي،او د ډيرو بند زړونو به پری خلاص کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړونو ترلاسه کول:

كه غواړی چې دنورو په زړونو كې احترام پيدا كړي،

نو دخپلی وينا او اسلوب معيار لوړ كړئ نه داچی په خلكو غږ لوړوي.

ځكه باران گلونه رازرغونوی نه برښنا.

****

اخلاق

اخلاق د دوكان په څير دي،

چې قفل پې ژبه ده ،كله چې قفل خلاص شي نو معلومه شي چې په دوكان كي سره زر دي او كه سكاره.

****

نيک عمله دښمن درته له بد ملگری غوره دي:

سفيان بن عيينة-رحمه الله- وايې:

ځكه نيک دښمن دی خپل ايمان دی له دی منع كوی چې تاته زيان او تكليف درورسوي،

خو بد ملگری تاته دزيان رسيدو په اړه لا پروا وي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تل پاتی نیکی او گناه:

په خواله رسنیو کې دخپلو مطالبو خپرولو سره محتاط اوسئ:
که د مرگ وروسته،
تل پاتی نیکې(صدقة جارية) نشي پريخوداى، بايد كوښښ وكړئ
چې تل پاتی گناهونه (ذنوب جارية) هم پري نږدئ،
****

بد يې مه گڼه:

هغه څه بد مه گڼه چې الله جل جلاله ستا لپاره غوره كړي،
كله د الله جل جلاله په غوروالى او انتخاب كې لوى مصلحت
پروت وي،
چې ته پرى نه پوهيږي.
****

دپند خبره

له يوى ونى څخه يو مليون د اور بلونى كړكې جوړيږي، خو دغه
يو كړكى كولاى شي مليون ونې وسوځوي.
لدى امله په خپل ژوند كې يو منفي كړنه مه پريږده چې ستا مليون
مثبتې كړني له منځه يوسي.
****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناهنګار ته ګناه څخه د خلاصي دعا

ابن مسعود-رضي الله عنه- وايې:

كله چې تاسو يو ګناهنګار د ګناه په كولو ووينې، دالله له لورى ورته بد دعايې مه غواړئ،او مه ورته كنځل كوئ، بلكې دعا ورته وكړي چې الله جل جلاله ورته له دغى ګناه څخه خلاصي وركړي.

التوبة لابن أبي الدنيا(مخ ٩٩).

****

د درد احساس

هغه څوک چې درد او تكليف پيژني،

په سختيو او مصبتونو كې به يې دنورو ترخنګ ولاړ ويني.

****

ريښتيا او دروغ

پدى خاطر دروغ مه وايه چې خلک راجذب كړي او تا خوښ كړي، او له ريښتياو مه ويريږه كه څه هم خلک له تا ليري كوي، ځكه دخپل ځان او نورو سره ريښتنولي يو ستر هدف دي

****

عمل:

مالک بن دينار -رحمه الله- وايې: "عمل د نه قبليدو ويره سخته ده دعمل له كولو نه".

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

بد گمانی:

په ټولنه کې یوه بشری کړي داسي ده،چې خلکو ته یواځی دنیمګړتیا په نظر ګوري،

خو خپلو ځانونوته بیا دکمال په نظر ګوري.

****

منفی کړنه:

زمونږ ټولنه دسترګو پر ځای په غوږونو لیدل کوي.

****

ریښتنې نیمګړتیا:

دا عیب ندی چې یو څوک دی له تا څخه غوره وي،

بلکی عیب دا دی چې ته دهغه سمعت (حیثیت)دنورو په وړاندی خرابوی،

دا ځکه چې ته نشی کولای د هغه په څیر ځان جوړ کړي.

****

چغلی:

که غواړي وپیژني چې خلک ستا په غیاب کې ستاپه اړه څه وایې،

نو هغوي ته غوږشه...!

چې ستا په حضور کې د نورو په هکله څرنګه خبري کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

هدف باید واضح وي:

ځکه دکامیابي په وړاندي ستر خنډ دموخو ناڅرگندتیا ده.

****

په نیکو کارونو کې تیزي:

کله چې د یو چا پر مخ دخیر او نیکي دروازه پرانستل شي،
نو باید د هغي په لوردی تیزي وکړي،
ځکه دا نه پوهیږي چې کله یې پر وړاندي تړل کیږي.
کتاب الزهد للإمام أحمد-رحمه الله-

****

په گناه استمرار:

په وړو گناهونو همیشوالي انسان دلویو او کبیره گناهونو کولو ته اړ باسي

****

له گناه ځان ساتل:

گناهونه سپک مه گڼه،
ځکه کله دوړي گناه پیل هم ژوند د ختمیدو لامل وي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رب لويي:

دګناه کموالي او وړکوالي ته مه ګوره،
بلکې دهغه رب لويې او عظمت ته وګوره چې ته يې نافرماني کوې.

****

دګناه زيان:

ابن القيم-رحمه الله-وايې:
کله چې ګناه په پټه ترسره شي نو زيان يواځې ګناهګار ته وي،
خو کله چې په ښکاره وي نو بيا يې زيان دټولني ټولو وګړو ته رسي.

****

چاپلوسي:

ځيني اشخاص تاته مخلص نوی،
يواځی خپلو ګټو دی ته اړ کړي وي چې تاته اخلاص وښايې،
کله چې يې پرتا پوری تړلي ګټې تغير شي، نو اخلاص يې هم ورسره تغير وکړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا ازموینه:

مونږ تل په دنیا کې په ازموینه کې یو،

هره شیبه کیدای شي چې له مونږ څخه د امتحان پارچه واخیستل شي او هغه ځانګړې وخت پای ته ورسي چې دالله جل جلاله له لوری ټاکل شوي،

نو....

خپلې پاڼې ته پاملرنه وکړه او د بل پاڼې ته له کتو تیر شه.

****

د خلکو تعامل:

په ژوند کې به له دوه ډولو خلکو سره مخامخ کیږی:

- لومړي هغه دي چې ستا دښه سړیتوب او خدمت له وجی ستا قدر او احترام کوي.
- دوهم هغه چې ستا ښه سړیتوب او خدمت یواځی دځان په ګټه استعمالوي.

****

د نورو په اړه فکر:

خپله خبره په خپل ځان تجربه کړه،

مخکي له دینه چې دنورو په نفسونو یې ورټک وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

دهغه چا په خیر شه!

چې په لیدو دي خلک ووایي،

(لاتر اوسه په نړی کې ښیگړه شتون لري).

****

دنیکی بدله:

له سکندر پاچا څخه وپوښتل شو:

په پاچایې کې دي کومه یوه لاسته راوړنه ده چې ته پری ډیر خوښ یې؟

هغه وویل: پدی توانیدل تر څو هغه چاته غوره بدله ورکړم چې له ماسره یې نیکی او احسان کړي.

****

د خلکو رضایت:

دکامیابي راز نه پیژنم،

خو دناکامي راز دټولو خلکو درضایت هڅه ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غم او کړاو لامل:

ابن القيم رحمه الله وايي:

کړاوونه،غمونه،اوسوچونه د دو لارو مينځته راځي:

- دمال حرص او له دنيا سره مينه.
- په عبادت او نيکيو کې سستوالي.

((عدة الصابرين : ۲۵٦))٠

****

د الله جل جلاله ذکر:

نيکمرغی، ډاډ، سکون، اونفسی راحت يواځي دالله جل جلاله په ذکر(يادونه) کې دي.

****

د بدبختيو لامل:

دټولو بدبختيو لامل دالله جل جلاله له ذکر(ياد)څخه مخ اړونه ده.

****

مخ بدلونه:

خلک هره ورځ خپل مخونه بدلوي، نو خپل ارزښت دخلکو په مخونوکې مه گوره!.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ژوند نه زده کړه!

زياتره ستونزې او مشکلات له دو لاملو مينځته راځي:

- بدګماني.
- ضد او عناد.

****

نبوي رڼا:

ابن تيمية-رحمه الله- وايي:

کله چې هم خلکو خپله اړيکه له نبوی علم سره شلولې،

دفتنو په تورتميو کې ښکيل شوي،

بدعات او ناروا کړنې مينځته راغلې، او دخلکو ترمنځ شر پيدا شوي.

****

ښه او بد:

عقلمند يواځې هغه ندي چې دښو او بدو توپير وکړي،

بلکی عقلمند هغه دي چې دښو پيروي وکړي اوله بدو ځان وساتي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیکمرغۍ بشپړتیا:

دانسان نیکمرغی په دري شیانو بشپړیږي:

- دگناه څخه وروسته توبه ویستل.
- دنعمت شکریه اداء کول.
- په سختی اوتنگستیا صبر کول.

****

بریالۍ دوستي:

بریالۍ دوستي دسترگي او لاس داړیکې په شان ده،

کله چې لاس درمند شي سترگه اوښکه تویوي،او کله چې سترگه اوښکه توي کړي نو لاس یې پاکوي.

****

لویه لاسته راوړنه:

له یو حکیم څخه وپوښتل شول:

په ژوند کې دانسان تر ټولو لویه لاسته راوړنه کومه یوه ده؟

هغه په ځواب کې وویل:

په ژوند کې دانسان ترټولوستره لاسته راوړنه دا ده چې په غیاب کې یې خلک په ښو(نیکه)یاد کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اړينو خلكو سره مرسته:

ابن القيم -رحمه الله-وايي:

خلكو دستونزو حلولو او هغوي داړتياو پوره كولو خوند هغه څوک پيژني چې تجربه کړي يې وي.

****

اخلاقي ناروغي:

ناروغي يواځې په بدن پوري نده تړلی،

بلكي اخلاقي ناروغي هم شته. كله چې دبداخلاقه انسان وليد نو دالله جل جلاله له درباره ورته روغتيا وغواړه،

او دالله ډيره زياته شكريه اداء كړه چې له دغه مرضه يې ژغورلی يې.

****

رب د نافرمانی لامل:

كه چيرته انسان دخپل رب لوی او عظمت پيژندلي، نو هيڅكله به يې هغه دنافرماني جرأت نوی کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند:

دژوندانه په نظام کې:

- نه بشپړه خوشحالي شته.
- او نه تل پاتې غم.

****

چوپتیا:

یو حکیم وایې:

انسان خبرو د زده کړی لپاره دوه کاله ته اړتیا لري، خو د چوپتیا دزده کړی لپاره پنځسوکلونو ته اړتیا لري.

****

ځینې خلک:

ځینې خلک دمصنوعي ونو په څیر وي،

چې هرڅومره یې دښیگڼو په اوبو یې خړوب کړي خو بیا هم میوه نه نیسي.

****

د خلکو کړنې:

ویناوې کله دروغجنې وي خو کړنې تل حقائق وایې،

له ځینو حالاتو ډیره مننه ، چې ماته یې دبشریت ریښتونې څیره

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګنده کړه.

****

نورو د مشاعرو خيال ساتل:

د خلکو له احساساتو سره لوبې مه کوه

شايد ته پدغه لوبه کې بريالي شي،

خو خپل خواو شاه دوستان به دژوند په اوږدو کې له لاسه ورکړي.

****

سپی او غرڅنی:

سپی له غرڅنۍ څخه وپوښتل ته ولی په ځغاسته کې هميشه له ماڅخه مخکی يي؟

هغي ورته په ځواب کې وويل:څه دخپل ځان لپاره منډه وهم او ته يي دخپل بادر لپاره!.

که دحق لپاره له ځان څخه غرڅنۍ نشي جوړولي نو دباطل لپاره له ځان څخه د پرديو سپی مه جوړوه.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري شيان:

په دري شيانو کې گټه نشته:

- دولت چې دبخيل په لاس کې وي.
- توره چې دبوزدل په لاس کې وي.
- قلم چې دمنافق په لاس کې وي.

****

راتلونکي وخت:

علي – رضي الله عنه- وايې:

په تاسو داسي وخت راتلونکي دي چې:

- مشر به مو گناهنگار وي،
- عالم به مو منافق وی،
- کشر به مو دمشر احترام نکوي،
- مالدار به مو د غريب مرسته نکوي.

****

دکينه گر انسان نښې:

لقمان حکيم وايې:

د کينه کونکی دری نښې دی:

- کله چې يي ملگری پناه وي غيبت يي کوی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

- چې حاضر شي چاپلوسي يي كوي،
- په تكليف او مصبت يي خوشحاليږي.

****

يو حكيم وايې:

دخلكو سره تعامل دليدلو اخلاقو په بنياد وكړه،

نه دهغو خبرو په بنياد چې دهغوي په اړه يي له خلكو اورى،

ځكه ډير ځله اوريدلي خبرې دهغوي ريښتونې تمثيل نكوي.

****

انسانيت:

انسان چې كله انسانيت هير كړي، بيا له حيوانه هم بدتر شي.

****

نيك عمله دوست:

ابن القيم-رحمه الله- وايي:

نيك عمله دوست درته له خپله ځانه غوره دى، ځكه خپل نفس درته په بديو امر كوي،

او نيک عمله ملگرى درته تل په نيكيو امر كوي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنورو ناوړه کړنې باید ستا د بد خوی لامل نشی

کله چې له یو هیواده ځنګل جوړشي ، نو دا مهمه نده چې ته دی هم د هغوی په څیرحیوان شي.

****

دخپل ځان احترام:

د خپل ځان احترام به دی کله دیته اړ کړي، ترڅو پخپل ژوند کې له ډیرو خلکو سره اړیکې وشلوي.

****

کله په ناخبری کې راحت وی

ټول هغه څه چې مونږ یې پیژنو زړه نه په ارامه کوي،،کله کله دزړه سکون د ځینې کارونو په نه پیژندلو کې وي!

****

له تا سره مینه لري:

ځینې خلک ستا خطاګانې او تیروتنې پلټي،
ترڅو له تا رخصت شي.
او ځینې نور بیا ستا له تیروتنو سترګې پټوي،ځکه له تا سره مینه لري!

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خلکو کې لوړ او عالې هغه دی

((چې دخلکو په اړه کمې خبرې کوي))

او پاک نفسه هغه دی

((چې په خلکو نیک گمان کوي))

او تقواداره هغه دی

((چې دخلکو په خدمت او مرسته کې هلې ځلې کوي))

****

وفادری او انسان:

سپې ته دری ورځې ډوډې ورکړه،

تر دری کالو پورې به د یاد ساتې.

انسان ته دری کاله خوراک ورکړه، په دری ورځو کې به د هیر کړي.

****

دخپلوانو ناوړه سلوک

د خپلوانو دغدر او دهوکو څخه مه حیرانیږئ،

ځکه له تاسو مخکي، یوسف علیه السلام سره خپلو ورونو دهوکه وکړه،

سره لدی چې هغه یو پیغمبر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

د لمونځ اهتمام:

سعید بن المسیب –رحمه الله- وايې:

د دیرشو کلونو راهیسي مؤذن اذان ندي کړي مګر داچې ځه په جومات کې موجود یم.

****

له ځینو خلکو مرسته مه غواړه:

دڅلورو کسانو نه د هیڅ شئ په اړه مرسته مه غواړه سره لدی چې دمشکل حل دي دهغه په لاس کې وي:

- کینه ګر.
- منافق.
- ذلیل.
- بخیل.

****

خیانت:

په وړاندي دی دړاونکې زمرې غوره دي له دینه چې ترشاه دی خاینه ګیدړه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فتوى ورکول:

دهغه چا کار دي چې اهليت يې ولري:

امام مالک - رحمه الله- وايې:

ما تر هغي فتوى نده ورکړي چې ترڅو زما لپاره اويا کسانو هغي د ورتيا او اهليت گواهي نده ورکړي.

****

پټه کينه

که چيري خلک دخپل ځان په اړه دنورو د زړونو له ارادو خبر وي، نو له يو بل سره به توری په لاس مخامخ شوي وي.

****

دعلم اهميت:

امام أحمد بن حنبل – رحمه الله- وايې:

انسان علم ته له خوراک او څښاک زياته اړتيا لري،

ځکه خوړو او اوبو ته په ورځ کي يو ځل يا دوه ځله ضرورت پيداکيږي،

خوعلم ته دخلکو اړتيا هغوي دساه اخستلو په شمير ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوساينه:

أبوالدرداء-رضي الله عنه- وايې:

دهوسايني او اساني په وخت كې الله جل جلاله راوبله شايد چې دمشكل او سختي وخت كې دعا قبوله كړي.

****

په علم عمل:

أبوالدرداء-رضي الله عنه- وايې:

ترهغې عالِم نه شي جوړيداى ترڅو چې متعلم ونه اوسي، او ترهغې متعلم نه شي كيداى ترڅو چې په زدكړي علم عمل ونه كړي.

ځه له دى ډير زيات ويريږم چې كله دخپل رب په وړاندى دحساب لپاره ودريږم اوماته وويل شي:"چې تاپخپل زدكړي علم څه عمل كړي؟.

****

د اسلامى امت راتلونكى:

شيخ ابن باز-رحمه الله- وايې:

دا امت به ناروغه وي خو مري نه، په غفلت كي به وي خو ويده كيږي نه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مه نا اميده كيږي...

خپله سرلوړي او عزت به هله ووينې چې كله د خپل رب لور ته ستانه شوي،

ځانونه مو اصلاح كړه،او دخپلو ورونو مرسته مو وكړه.

****

يحيى بن أبي كثير-رحمه الله- وايي:

علم په جسمي راحت نه ترلاسه كيږي.

****

وصلي الله وسلم وبارك على عبد الله ورسوله محمد، وعلى آله وأصحابه أجمعين

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library